

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) และงบการเงินเฉพาะบริษัทของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะบริษัท งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะบริษัท และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะบริษัท รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และฐานะการเงินเฉพาะบริษัทของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะบริษัท และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัทตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ คือ เรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทสำหรับงวดปัจจุบัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวมและในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ดังนี้

1. สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 6.11.1 สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ที่แสดงรายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 10,650.72 ล้านบาท และ 10,632.99 ล้านบาท ตามลำดับ บริษัทต้องทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน และบริษัทต้องปรับลดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีลงให้เท่ากับจำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ซึ่งผู้บริหารได้จัดทำประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคต เพื่อพิจารณาว่าบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่บริษัทจะมีโอกาสได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเพียงใด ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4.16 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และข้อ 6.36 การประมาณการผลการดำเนินงาน

ในการประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคตผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจค่อนข้างมากในเรื่องการพยากรณ์การเติบโตของรายได้และกำไรที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งขึ้นอยู่กับข้อสมมติฐานที่ถูกกระทบโดยสภาพเศรษฐกิจโลกหรือตลาดทั่วโลกในอนาคต นอกจากนี้ ในการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีในอนาคตผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมาก และในปีนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

บริษัทยังมีผลการดำเนินงานขาดทุน ทำให้เกิดความเสี่ยงของการพยากรณ์ความสามารถของการทำกำไรในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่มีนัยสำคัญต่อการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ประเมินความสมเหตุสมผลในการพยากรณ์การเติบโตของรายได้ ค่าใช้จ่ายและกำไรทางภาษี และกำไรทางบัญชีในอนาคต โดยการตรวจสอบเอกสารและซักถามผู้บริหารเกี่ยวกับข้อสมมติฐานที่นำมาใช้

1.2 ประเมินและตรวจสอบหลักฐานที่ผู้บริหารใช้ในการตั้งสมมติฐาน โดยเฉพาะการเติบโตของรายได้จากการขนส่งที่มาจากปัจจัยราคาบัตรโดยสารและจำนวนผู้โดยสาร เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมการบิน สถิติในอดีต งบประมาณประจำปี แผนกลยุทธ์ด้านการดำเนินงานและการตลาดในอนาคตของบริษัท

1.3 ตรวจสอบแผนการใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์เงินได้รอการตัดบัญชีให้สอดคล้องกันกับช่วงเวลาที่จะได้ใช้ประโยชน์ เพื่อพิจารณาโอกาสที่จะได้ใช้ประโยชน์ของสิทธิประโยชน์เงินได้รอการตัดบัญชี โดยพิจารณากำไรหรือขาดทุนทางภาษีที่เกิดจากส่วนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ในบัตรส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และส่วนที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในบัตรส่งเสริมการลงทุนฯ ที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

1.4 พิจารณาถึงความสมเหตุสมผลของจำนวนสิทธิประโยชน์เงินได้รอการตัดบัญชีที่บริษัทบันทึกบัญชี โดยเฉพาะการด้อยค่าของเครื่องบิน งบประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้จากกำไรทางภาษีที่เพียงพอตามแผนการใช้ประโยชน์ข้างต้น

1.5 พิจารณาถึงความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 6.9 การเปลี่ยนแปลงประมาณการมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ บริษัทได้ทบทวนมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ และจากการทบทวนบริษัทได้เปลี่ยนแปลงอัตราร้อยละของมูลค่าคงเหลือเพื่อคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่จากเดิมอัตราร้อยละ 10 ของราคาทุน เปลี่ยนเป็นอัตราร้อยละ 6 ของราคาทุน โดยผู้บริหารของบริษัทได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่จากปัจจัยสำคัญต่าง ๆ โดยเฉพาะผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมการบิน และอุปสงค์ของเครื่องบินมือสองแต่ละรุ่นในตลาดอนาคตที่มีความไม่แน่นอนสูง ประกอบกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีดังกล่าวมีสาระสำคัญต่องบการเงินงวดปัจจุบันและงวดในอนาคต สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ซักถามผู้บริหารและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และกระบวนการทบทวนมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ และสอบทานหลักฐานที่ผู้บริหารใช้ในการพิจารณา

2.2 สอบทานเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการทบทวนความเหมาะสมของการกำหนดมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ พิจารณาความสมเหตุสมผลของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลราคาจำหน่ายเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ในอดีตของบริษัทกับมูลค่าต้นทุน ณ วันรับมอบเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ และเปรียบเทียบข้อมูลราคาจำหน่ายเครื่องบิน ณ ปีที่ครบอายุการใช้งาน ตามหลักการของผู้เชี่ยวชาญประเมินราคาที่เป็นที่ยอมรับในตลาด กับมูลค่าราคาทุนของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่

2.3 เปรียบเทียบอัตราร้อยละของมูลค่าคงเหลือภายหลังการทบทวน กับอัตราร้อยละที่สายการบินอื่นในระดับเดียวกันในอุตสาหกรรมเดียวกันใช้

2.4 เลือกตัวอย่างเพื่อทดสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าคงเหลือ และทดสอบการคำนวณว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.5 ทดสอบการคำนวณค่าเสื่อมราคาภายหลังการเปลี่ยนแปลงมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ตามอัตราใหม่กับอัตราเดิม เพื่อประเมินผลกระทบต่อรายงานทางการเงิน และเพื่อสอบทานความถูกต้องในการคำนวณและการเปิดเผยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าคงเหลือดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

2.6 พิจารณาถึงความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

3. รายได้จากการขนส่งผู้โดยสาร

รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน ตามงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 160,255.18 ล้านบาท และ 150,591.55 ล้านบาท ตามลำดับ โดยจำนวนดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขนส่งผู้โดยสารซึ่งบริษัทรับรู้รายได้ตามนโยบายการบัญชี ข้อ 4.11.1 การรับรู้รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน โดยบริษัทจะรับรู้รายได้จากการขนส่งผู้โดยสารเริ่มแรกเมื่อมีการสำรองที่นั่งคู่กับการรับรู้รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน และจะรับรู้เป็นรายได้จากการขนส่งผู้โดยสารในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเมื่อได้ให้บริการแล้ว สำหรับกระบวนการทำงานของระบบกำหนดราคาบัตรโดยสารจะเริ่มจากการกำหนดราคาบัตรโดยสารโดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเมื่อผ่านขั้นตอนการอนุมัติตามลำดับขั้นแล้ว ก็จะบันทึกข้อมูลในระบบรายได้ แต่เนื่องจากโครงสร้างราคาบัตรโดยสารที่มีความหลากหลาย แตกต่างไปตามประเภทที่นั่ง ช่องทางการจำหน่าย และเงื่อนไขการให้บริการ ด้วยเหตุนี้ปริมาณรายการของราคาบัตรโดยสารที่ต้องบันทึกในระบบแต่ละครั้งจึงมีเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

แข่งขันในอุตสาหกรรมการบินมีค่อนข้างสูง บริษัทจึงต้องทบทวนและกำหนดราคาใหม่บ่อยครั้งเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทางการตลาด ดังนั้น การบันทึกราคาบัตรโดยสารที่มีเป็นจำนวนมากและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยอาจไม่ถูกต้อง ครบถ้วน อีกทั้งกระบวนการการกำหนดราคา การคำนวณรายได้จากเที่ยวบิน การบันทึกรายการ การวัดมูลค่าราคาขาย การบันทึกค่านายหน้าและส่วนลด เป็นรายการที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูงหลายระบบเพื่อบันทึกรายการทั้งหมด ส่งผลให้ข้อมูลในระบบสารสนเทศอาจไม่ถูกต้อง ครบถ้วน โดยเฉพาะที่เป็นผลมาจากความถูกต้องของข้อมูลนำเข้าราคาบัตรโดยสาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบัญชีรายได้

จากการขนส่งผู้โดยสาร ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ ดังนี้

3.1 ศึกษาทำความเข้าใจกระบวนการทำงานของระบบกำหนดราคาบัตรโดยสาร (Fare management) และระบบบัญชีรายได้ค่าโดยสาร

3.2 สอบทานการควบคุมกระบวนการนำเข้าข้อมูลราคาบัตรโดยสารและการประมวลผลการกำหนดราคาบัตรโดยสาร

3.3 ตรวจสอบวิธีการควบคุมเฉพาะระบบงานของขั้นตอนการกำหนดราคาบัตรโดยสาร ตั้งแต่การอนุมัติราคา การนำเข้าข้อมูลในระบบกำหนดราคาบัตรโดยสาร ตรวจสอบอัตราราคาตามระบบกำหนดราคาบัตรโดยสารที่ได้รับอนุมัติกับราคาในระบบบัญชีรายได้ค่าโดยสาร เพื่อให้สามารถระบุข้อมูลที่อาจเกิดข้อผิดพลาด รวมถึงการทดสอบการควบคุมที่สำคัญ เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่าการควบคุมที่ออกแบบไว้มีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

3.4 ทดสอบการปฏิบัติงานของระบบบัญชีรายได้ค่าโดยสาร โดยทดสอบการควบคุมการถ่ายโอนข้อมูลระหว่างระบบบัญชีรายได้ค่าโดยสารไปยังระบบประมวลผลบัญชี เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่ามีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมที่ได้ออกแบบไว้สามารถป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลได้ และการบันทึกข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้จากการขนส่งผู้โดยสารถูกต้องและครบถ้วน

3.5 พิจารณาถึงความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 5 เรื่อง การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูสำหรับปี 2561 และแนวทางสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

การดำเนินงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ในอนาคต และหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 6.13 เรื่อง การบริหารสภาพคล่อง ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนและกระแสเงินสดสำหรับปี 2562

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องนี้

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท และรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท เหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและเลิกบริษัท หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อพิจารณาแล้วอย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและของบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทหรือบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของบริษัทภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัท เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่ามิมีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เพื่อป้องกันไม่ให้อำนาจการตรวจเงินแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทในงวดปัจจุบัน และกำหนด

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

(นางภัทรา โชว์ศรี)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวบรรณู ศิริสิงห์สังข์ชัย)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 11

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2561	2560	2561	2560	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	6.1	13,691,848,724	15,229,686,324	12,523,360,617	14,022,787,581
เงินลงทุนชั่วคราว		38,264	160,037,864	-	-
ลูกหนี้การค้า	6.2	10,394,067,903	11,704,953,905	9,705,911,027	11,560,770,758
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ		7,321,908,745	7,490,102,653	7,529,150,681	7,761,325,199
สินค้าและวัสดุคงเหลือ	6.3	4,947,017,527	4,999,847,400	4,901,658,139	4,968,165,680
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6.4	12,702,976,136	11,730,122,163	20,535,369,827	18,450,827,464
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	6.5	490,157,613	200,807,000	490,157,613	200,807,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		49,548,014,912	51,515,557,309	55,685,607,904	56,964,683,682
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	6.6.1	2,299,713,942	3,394,945,236	1,234,106,581	1,459,106,581
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	6.6.1	-	-	1,810,209,913	1,810,209,893
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	6.6.2	69,002,222	70,988,078	66,017,122	67,875,978
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	6.8	179,598,685,050	188,102,612,250	179,558,497,148	188,067,083,674
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	6.10	236,352,618	432,497,804	228,806,503	418,673,523
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6.11.1	10,650,722,771	10,679,231,900	10,632,997,811	10,663,254,345
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	6.12	26,318,704,847	26,578,712,721	26,185,205,174	26,402,333,280
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		219,173,181,450	229,258,987,989	219,715,840,252	228,888,537,274
รวมสินทรัพย์		268,721,196,362	280,774,545,298	275,401,448,156	285,853,220,956

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้า	5,167,608,841	5,042,628,631	4,946,272,359	4,823,318,835
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	18,130,323,417	16,613,129,758	17,973,191,375	17,849,085,739
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	6.14 3,185,096,154	4,813,179,873	3,185,096,154	4,813,179,873
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6.7.1.2, 6.14 1,448,088,914	-	1,448,088,914	-
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	6.15 8,699,910,918	9,762,005,635	8,699,910,918	9,762,005,635
หุ้นกู้	6.16 9,530,000,000	10,250,000,000	9,530,000,000	10,250,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	2,000,000,000	3,000,000,000	2,000,000,000	3,000,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6.7.1.1 1,000,000,000	4,270,136,000	1,000,000,000	4,270,136,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	17,844,116	15,143,142	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น				
เงินเป็นผลค้างจ่าย	54,556,981	54,664,936	54,403,981	54,573,136
รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	30,624,142,358	31,409,888,882	29,692,124,792	30,481,532,187
อื่นๆ	6.17 9,050,865,454	7,625,258,914	10,283,990,506	9,165,007,131
รวมหนี้สินหมุนเวียน	88,908,437,153	92,856,035,771	88,813,078,999	94,468,838,536
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หนี้สินระยะยาว				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	6.14 4,173,365,397	7,564,356,800	4,173,365,397	7,564,356,800
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6.7.1.2, 6.14 15,638,001,158	15,102,668,302	15,638,001,158	15,102,668,302
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	6.15 50,282,098,896	52,754,724,555	50,282,098,896	52,754,724,555
หุ้นกู้	6.16 55,320,000,000	51,850,000,000	55,320,000,000	51,850,000,000
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	6.11.1 1,703,581,058	1,791,346,286	1,703,581,058	1,791,346,286
เงินกองทุนนำเทหนักงาน	6.18 3,824,995,651	3,791,098,462	3,824,995,651	3,791,098,462
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	6.19 13,575,420,996	12,594,371,173	13,493,261,770	12,573,334,280
ประมาณการหนี้สินระยะยาว	6.20 14,708,086,792	10,310,083,902	13,093,931,772	9,318,993,931
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	130,875,130	147,062,061	1,356,144,193	913,725,477
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	159,356,425,078	155,905,711,541	158,885,379,895	155,660,248,093
รวมหนี้สิน	248,264,862,231	248,761,747,312	247,698,458,894	250,129,086,629
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน	26,989,009,500	26,989,009,500	26,989,009,500	26,989,009,500
หุ้นสามัญ 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท				
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	21,827,719,170	21,827,719,170	21,827,719,170	21,827,719,170
หุ้นสามัญ 2,182.77 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	25,545,316,308	25,545,316,308	25,545,316,308	25,545,316,308
กำไร(ขาดทุน)สะสม				
จัดสรรแล้ว	2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568
ทุนสำรองตามกฎหมาย	6.23 2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568
ยังไม่ได้จัดสรร	(35,907,023,773)	(24,239,600,441)	(28,533,077,895)	(20,426,549,388)
องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น	6,171,756,849	6,086,373,086	6,171,756,111	6,086,372,669
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	20,329,044,122	31,911,083,691	27,702,989,262	35,724,134,327
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	127,290,009	101,714,295	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	20,456,334,131	32,012,797,986	27,702,989,262	35,724,134,327
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	268,721,196,362	280,774,545,298	275,401,448,156	285,853,220,956

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ คำราชย์ธรรม)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายฉัตรพงศ์ สมิตอำไพพิศาล)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายละเอียด	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
รายได้				
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ				
ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน	160,255,180,477	157,474,642,686	150,591,550,463	148,462,506,525
ค่าระวางขนส่ง	21,639,512,371	19,543,755,148	21,640,732,337	19,546,567,289
ค่าไปรษณีย์ภัณฑ์	700,891,715	727,910,750	700,891,715	727,910,750
กิจการอื่น	13,369,555,839	12,110,671,871	14,983,550,540	13,741,948,197
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	195,965,140,402	189,856,980,455	187,916,725,055	182,478,932,761
รายได้อื่น				
ดอกเบี้ยรับ	175,370,095	170,426,521	170,077,219	159,001,563
ผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	910,848,196	(1,581,246,154)	890,338,751	(1,406,397,072)
รายได้อื่นๆ	6.24	3,534,582,155	2,088,468,154	3,973,962,494
รวมรายได้อื่น	4,620,800,446	677,648,521	5,034,378,464	1,144,136,490
รวมรายได้	200,585,940,848	190,534,628,976	192,951,103,519	183,623,069,251
ค่าใช้จ่าย				
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	60,095,677,157	50,214,668,767	56,261,516,980	47,191,233,123
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	6.25	30,874,607,242	29,702,304,701	29,126,283,668
ค่าบริการการบิน	22,164,846,590	22,353,433,918	20,887,692,337	21,298,670,145
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนบินและลูกเรือ	5,629,910,006	5,603,505,793	5,142,524,274	5,224,192,458
ค่าซ่อมแซมและซ่อมบำรุงอากาศยาน	20,087,736,505	17,796,784,451	18,482,370,455	16,245,210,843
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	19,045,361,201	17,021,470,515	19,026,265,580	16,996,160,244
ค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่	15,016,993,147	11,282,272,496	14,605,570,422	10,641,101,387
ค่าสินค้าและวัสดุทั่วไป	9,110,482,191	9,008,767,018	8,581,313,986	8,560,236,644
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	10,843,388,858	11,215,232,163	9,841,166,237	10,438,278,851
ค่าใช้จ่ายด้านการประกันภัย	590,318,725	512,111,908	510,932,307	451,700,619
ผลขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์	309,011,023	469,968,586	309,011,023	469,968,586
ผลขาดทุนจากการซื้อขายเครื่องบิน	6.26	3,149,969,372	2,721,335,582	2,721,335,582
ค่าใช้จ่ายอื่น	6.27	10,243,201,353	10,219,372,624	9,819,672,402
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในเงินลงทุน	-	429,092,766	-	-
ต้นทุนทางการเงิน	4,507,462,622	4,717,217,641	4,507,462,622	4,717,217,641
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	522,830,120	162,036,346	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	212,191,796,112	193,429,575,275	201,083,667,102	184,141,235,870
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(11,605,855,264)	(2,894,946,299)	(8,132,563,583)	(518,166,619)
รายได้ภาษีเงินได้	6.11.2	36,730,039	822,898,858	68,290,659
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จ	(11,569,125,225)	(2,072,047,441)	(8,064,272,924)	328,521,109
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่อาจถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิธรรมของการป้องกันความเสี่ยง				
กระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพ	321,055,050	652,581,496	321,055,050	652,581,496
ภาษีเงินได้จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสุทธิธรรมของการป้องกัน				
ความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพ	(64,211,010)	(130,516,299)	(64,211,010)	(130,516,299)
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	401	(88,462)	-	-
ภาษีเงินได้จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย	(80)	17,693	-	-
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
สำหรับการประเมินผลประโยชน์พนักงาน	(267,145,227)	(163,910)	(267,145,227)	-
ภาษีเงินได้จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
สำหรับการประเมินผลประโยชน์พนักงาน	53,429,046	32,782	53,429,046	-
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมหุ้นและบริษัทร่วม	-	(4,867,855)	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษี	43,128,180	516,995,445	43,127,859	522,065,197
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(11,525,997,045)	(1,555,051,996)	(8,021,145,065)	850,586,306
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(11,625,168,787)	(2,107,345,043)	(8,064,272,924)	328,521,109
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	56,043,562	35,297,602	-	-
	(11,569,125,225)	(2,072,047,441)	(8,064,272,924)	328,521,109
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(11,582,040,607)	(1,590,290,586)	(8,021,145,065)	850,586,306
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	56,043,562	35,238,590	-	-
	(11,525,997,045)	(1,555,051,996)	(8,021,145,065)	850,586,306
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น	6.28			
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(5.33)	(0.97)	(3.69)	0.15

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ คิวระชัยธรรม)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณัฐพงศ์ สมิตอภิตทา)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม											ส่วนได้เสียที่ไม่มี อำนาจควบคุม	รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น	
	ส่วนของบริษัทใหญ่													
	ทุน ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้น	กำไร(ขาดทุน) สะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น									รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทใหญ่
					กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น									
สำรองตาม กฎหมาย					ยังไม่ได้จัดสรร	กำไร(ขาดทุน)จาก การเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ยุติธรรมของการป้องกัน ความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มี ประสิทธิผล	ภาษีเงินได้จากการเปลี่ยน แปลงมูลค่ายุติธรรมของ การป้องกันความเสี่ยง กระแสเงินสดเฉพาะส่วน ที่มีประสิทธิผล	ส่วนเกินทุนจากการตีราคา สินทรัพย์	ภาษีเงินได้เกี่ยวกับ ส่วนเกินทุน จากการตีราคาสินทรัพย์	ผลกำไร(ขาดทุน)จาก การวัดมูลค่าเงินลงทุน ในหลักทรัพย์เพื่อขาย	ภาษีเงินได้ จากการวัดมูลค่าเงินลงทุน ในหลักทรัพย์เพื่อขาย	รวมองค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น		
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(22,167,172,423)	(1,629,834,423)	325,966,885	8,635,040,012	(1,727,008,002)	88,977	(17,795)	5,604,235,654	33,501,374,277	86,817,505	33,588,191,782
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น														
หัก เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(20,250,000)	(20,250,000)
หัก เงินปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,800)	(91,800)
หัก กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี 2560	-	-	-	(2,107,345,043)	-	-	-	-	-	-	-	(2,107,345,043)	35,297,602	(2,072,047,441)
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	39,857,000	-	-	(49,821,250)	9,964,250	-	-	(39,857,000)	-	-	-
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2560	-	-	-	(4,939,975)	652,581,496	(130,516,299)	-	-	(88,456)	17,691	521,994,432	517,054,457	(59,012)	516,995,445
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(24,239,600,441)	(977,252,927)	195,450,586	8,585,218,762	(1,717,043,752)	521	(104)	6,086,373,086	31,911,083,691	101,714,295	32,012,797,986
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(24,239,600,441)	(977,252,927)	195,450,586	8,585,218,762	(1,717,043,752)	521	(104)	6,086,373,086	31,911,083,691	101,714,295	32,012,797,986
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น														
หัก เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,375,010)	(30,375,010)
หัก เงินปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,800)	(91,800)
บวก การเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในบริษัทย่อย	-	-	-	1,038	-	-	-	-	-	-	-	1,038	(1,038)	-
หัก กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี 2561	-	-	-	(11,625,168,787)	-	-	-	-	-	-	-	(11,625,168,787)	56,043,562	(11,569,125,225)
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	171,460,598	-	-	(214,325,748)	42,865,150	-	-	(171,460,598)	-	-	-
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2561	-	-	-	(213,716,181)	321,055,050	(64,211,010)	-	-	401	(80)	256,844,361	43,128,180	-	43,128,180
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(35,907,023,773)	(656,197,877)	131,239,576	8,370,893,014	(1,674,178,602)	922	(184)	6,171,756,849	20,329,044,122	127,290,009	20,456,334,131

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสมธ ด่างชัยธรรม)
 กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายฉัตรพงศ์ สมิคอำไพพิทาอ)
 รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะบริษัท

	ทุน ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้น	กำไร(ขาดทุน) สะสม		องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น					รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
			สำรองตาม กฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น					
					กำไร(ขาดทุน)จาก การเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ยุติธรรมของการป้องกัน ความเสี่ยงและเงินสด เฉพาะส่วนที่มี ประสิทธิภาพ	กำไรเงินได้จากการเปลี่ยน แปลงมูลค่ายุติธรรมของ การป้องกันความเสี่ยง กระแสเงินสดเฉพาะส่วน ที่มีประสิทธิภาพ	ส่วนเกินทุนจากการตีราคา สินทรัพย์	กำไรเงินได้เกี่ยวกับ ส่วนเกินทุน จากการตีราคาสินทรัพย์	รวมองค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(20,794,927,497)	(1,629,834,423)	325,966,885	8,635,040,012	(1,727,008,002)	5,604,164,472	34,873,548,021
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น										
บวก กำไรสำหรับปี 2560	-	-	-	328,521,109	-	-	-	-	-	328,521,109
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	39,857,000	-	-	(49,821,250)	9,964,250	(39,857,000)	-
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2560	-	-	-	-	652,581,496	(130,516,299)	-	-	522,065,197	522,065,197
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(20,426,549,388)	(977,252,927)	195,450,586	8,585,218,762	(1,717,043,752)	6,086,372,669	35,724,134,327
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(20,426,549,388)	(977,252,927)	195,450,586	8,585,218,762	(1,717,043,752)	6,086,372,669	35,724,134,327
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น										
หัก ขาดทุนสำหรับปี 2561	-	-	-	(8,064,272,924)	-	-	-	-	-	(8,064,272,924)
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	171,460,598	-	-	(214,325,748)	42,865,150	(171,460,598)	-
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2561	-	-	-	(213,716,181)	321,055,050	(64,211,010)	-	-	256,844,040	43,127,859
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(28,533,077,895)	(656,197,877)	131,239,576	8,370,893,014	(1,674,178,602)	6,171,756,111	27,702,989,262

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ คีระชัยธรรม)
 กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณัฐพงศ์ สวัสดิ์อำไพพิศาล)
 รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
หน่วย : บาท				
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(11,605,855,264)	(2,894,946,299)	(8,132,563,583)	(518,166,619)
รายการปรับกระทบยอดกำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้เป็นเงินสดรับ(จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	19,045,361,201	17,021,470,515	19,026,265,580	16,996,160,244
ค่าธรรมเนียมเช่าเครื่องบิน	501,611,436	265,683,460	501,611,436	265,683,460
เงินปันผลรับ	(1,202,907)	(1,445,845)	(346,164,144)	(301,605,257)
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วมตามวิธีส่วนได้เสีย	522,830,120	162,036,346	-	-
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียเงินลงทุน	-	429,092,766	-	-
รายได้จากดอกเบี้ย	(175,370,095)	(170,426,521)	(170,077,219)	(159,001,563)
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	4,507,462,622	4,717,217,641	4,507,462,622	4,717,217,641
ขาดทุน(กำไร)จากการจำหน่ายสินทรัพย์	(731,681,814)	72,252,718	(731,661,996)	61,856,830
ขาดทุน(กำไร)จากการขายเครื่องบิน	(54,906,952)	49,720,687	(54,906,952)	49,720,687
ขาดทุน(กำไร)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(857,439,603)	1,062,717,626	(866,986,566)	1,044,342,014
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	(656,955,062)	(507,037)	(697,500,000)	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	713,904,596	674,134,266	652,782,263	669,478,935
ค่าสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	403,473,771	327,642,988	403,473,771	327,642,988
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	176,399,632	59,842	176,191,748	371,231
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน	3,149,969,372	2,721,335,582	3,149,969,372	2,721,335,582
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	309,011,023	469,968,586	309,011,023	469,968,586
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	15,246,612,076	24,906,007,321	17,726,907,355	26,345,004,759
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง(เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้า	855,429,900	(1,528,712,580)	1,425,585,264	(1,298,571,914)
สินค้าและพัสดุกงเหลือ	(350,643,898)	(340,715,286)	(336,966,231)	(334,182,230)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	164,756,490	(53,805,942)	228,717,851	(86,923,703)
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	(1,001,754)	253,663,119	(1,001,754)	253,663,119
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(399,681,601)	(1,062,131,783)	(1,510,049,292)	(3,030,883,000)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	1,266,583,913	786,612,304	1,266,583,913	786,612,304
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า	(3,162,729,909)	(2,953,488,770)	(3,190,473,509)	(3,270,948,897)
สินทรัพย์อื่น	(264,645,787)	(88,533,063)	(250,306,242)	(72,840,801)
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	(949,450,509)	(2,371,268,826)	(978,899,849)	(2,408,226,948)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	(779,422,440)	(700,759,110)	(781,459,626)	(715,659,606)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	2,686,675,401	(659,084,470)	998,592,945	460,884,691
กองทุนบำเหน็จพนักงาน	23,974,158	65,818,918	23,974,158	65,818,918
รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	(747,796,971)	4,331,726,809	(789,365,000)	3,889,800,790
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	4,315,564,570	3,596,787,982	4,151,106,521	3,704,710,003
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	17,904,223,639	24,182,116,623	17,982,946,504	24,288,257,485
จ่ายภาษีเงินได้	(504,678,735)	(490,260,746)	(473,790,580)	(440,328,525)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	17,399,544,904	23,691,855,877	17,509,155,924	23,847,928,960

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร	(3,819,319,845)	(3,590,188,349)	(3,802,955,400)	(3,569,798,997)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(51,047,773)	(27,920,714)	(49,931,891)	(27,540,923)
เงินสดรับจากการโอนสิทธิค่าเครื่องบินจ่ายล่วงหน้าและอุปกรณ์การบิน	202,163,729	208,513,123	202,163,729	208,513,123
เงินสดรับจากการจำหน่ายสินทรัพย์	3,834,882	258,310,049	3,811,518	258,264,254
ดอกเบี้ยรับ	173,328,287	171,558,078	167,856,744	159,972,038
เงินปันผลรับ	308,059,154	277,038,857	346,164,144	301,605,257
เงินลงทุนลดลง(เพิ่มขึ้น)	1,976,938	(374,040,379)	1,849,938	(373,923,479)
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุน	922,500,000	-	922,500,000	-
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง(เพิ่มขึ้น)	160,000,000	(29,200,000)	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(2,098,504,628)	(3,105,929,335)	(2,208,541,218)	(3,042,908,727)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากหุ้นกู้	13,000,000,000	8,000,000,000	13,000,000,000	8,000,000,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	7,000,000,000	13,594,262,000	7,000,000,000	13,594,262,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	2,500,000,000	-	2,500,000,000	-
เงินสดรับจากหนี้ภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	1,621,900,832	1,981,651,804	1,621,900,832	1,981,651,804
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(11,328,167,000)	(13,484,245,000)	(11,328,167,000)	(13,484,245,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนหุ้นกู้	(10,250,000,000)	(5,200,000,000)	(10,250,000,000)	(5,200,000,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(4,916,602,710)	(9,053,224,456)	(4,916,602,710)	(9,053,224,456)
เงินสดจ่ายชำระคืนหนี้ภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	(10,605,563,785)	(10,253,784,601)	(10,605,563,785)	(10,253,784,601)
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	(3,837,106,004)	(4,241,116,218)	(3,837,106,004)	(4,241,116,218)
เงินปันผลจ่าย	(169,155)	(80,140)	(169,155)	(80,140)
เงินปันผลจ่ายส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(30,466,800)	(20,403,000)	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(16,846,174,622)	(18,676,939,611)	(16,815,707,822)	(18,656,536,611)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(1,545,134,346)	1,908,986,931	(1,515,093,116)	2,148,483,622
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	15,229,686,324	13,389,710,774	14,022,787,581	11,925,036,967
	13,684,551,978	15,298,697,705	12,507,694,465	14,073,520,589
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสดและเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
	7,296,746	(69,011,381)	15,666,152	(50,733,008)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	13,691,848,724	15,229,686,324	12,523,360,617	14,022,787,581

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายฉัฐพงศ์ สมิตอำไพพิศาล)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

หมายเหตุประกอบงบกระแสเงินสด

ก. ภาษีเงินได้รอเรียกคืน งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

	<u>2561</u>
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2560	(0.49)
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2561	(0.51)
	<u>(1.00)</u>
	<u>2560</u>
รับเงินคืนตาม ก.จ.ค. 50 ปี 2558	254.75
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2559	(1.09)
	<u>253.66</u>

ข. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

งบการเงินรวม

ในระหว่างปี 2561 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 10,121.51 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,044.37 ล้านบาท
จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,819.32 ล้านบาท และค้างจ่าย 257.82 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2560 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 9,989.61 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,242.82 ล้านบาท
จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,590.19 ล้านบาท และค้างจ่าย 156.60 ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะบริษัท

ในระหว่างปี 2561 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 10,105.15 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,044.37 ล้านบาท
จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,802.96 ล้านบาท และค้างจ่าย 257.82 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2560 บริษัทได้ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาทุนรวม 9,969.22 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 6,242.82 ล้านบาท
จ่ายชำระเป็นเงินสด 3,569.80 ล้านบาท และค้างจ่าย 156.60 ล้านบาท

ค. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดก่อนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	13,684.55	15,298.70	12,507.69	14,073.52
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	7.30	(69.01)	15.67	(50.73)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหลังผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	<u>13,691.85</u>	<u>15,229.69</u>	<u>12,523.36</u>	<u>14,022.79</u>

(นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายฉัฐพงษ์ สมิตอำไพพิศาล)
รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัท มหาชน จำกัด ในประเทศไทย และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียน คือ

สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่เลขที่ 89 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ธุรกิจหลักของบริษัทคือ ธุรกิจสายการบินและหน่วยธุรกิจซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเครือข่ายเส้นทางการบินให้บริการครอบคลุม 60 จุดบินใน 31 ประเทศทั่วโลก โดยเป็น 3 จุดบินภายในประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

การจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัทได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความถึงมาตรฐานการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

งบการเงินเฉพาะบริษัทประกอบด้วยงบการเงินบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

งบการเงินรวมประกอบด้วยงบการเงินเฉพาะบริษัทและบริษัทย่อยโดยบริษัทย่อยประกอบด้วยบริษัท ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	สถานที่หลัก ในการ ประกอบธุรกิจ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2561	2560
ถือหุ้นโดยบริษัท				
1. บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการเดินทางแบบครบวงจร	ไทย	55%	55%
2. บริษัท วิกสเปน เซอร์วิสেস จำกัด	บริการงานบุคลากรเฉพาะด้าน ให้กับบริษัท	ไทย	49%	49%
3. บริษัท ไทยไฟท์เทรนนิ่ง จำกัด	บริการฝึกอบรมด้านการบิน	ไทย	49%	49%
4. บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	บริการขนส่งทางอากาศ	ไทย	100%	100%
ถือหุ้นโดยบริษัทย่อยของบริษัท				
บริษัทย่อยที่ถือหุ้น โดยบริษัท วิกสเปน				
เซอร์วิสেস จำกัด				
- บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด	ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว	ไทย	49%	49%

บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ (Airline Operator License : AOL) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Airline Operator Certificate : AOC) และรหัสสายการบิน (Airline Designator Code) จาก IATA เมื่อวันที่ 10 มกราคม 31 มีนาคม และ 1 เมษายน 2557 ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้เริ่มดำเนินการธุรกิจ เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2557

บริษัท ย่อยเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัท การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อบริษัทมีอำนาจควบคุมทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในการกำหนดนโยบายทางการเงิน และการดำเนินงานของบริษัทย่อยนั้น และรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยได้ถูกหักกลบลบกันในการจัดทำงบการเงินรวม

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

3. มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การนำเสนอของงบการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สัญญาเช่า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การบัญชีและการรายงาน โครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจ ที่เงินเฟ้อรุนแรง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ประมวลการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และ สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง เกษตรกรรม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1	เรื่อง การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินมาใช้เป็น ครั้งแรก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การจ่าย โดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและ การดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การร่วมกิจการงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15	เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มี
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2561)	ความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน-สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง ภาษีเงินได้-การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษี
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2561)	ของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่สร้างขึ้นตามรูปแบบ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561)	กฎหมาย
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-ต้นทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรีดถอน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2561)	การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2561)	หรือไม่
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรีดถอน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2561)	การบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2561)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 22	ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การรายงานทางการเงิน
	ในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการค้อยค่า
	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์
	ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการ
	เหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19
	(ปรับปรุง 2561) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
	เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้เจ้าของ
	เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับ
	เหมืองผิวดิน
	เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ
	เรื่อง รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และสิ่งตอบแทน
	รับหรือจ่ายล่วงหน้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงดังกล่าวส่วนใหญ่จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2560)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า

ภายใต้การรับรู้รายได้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กิจการต้องถือปฏิบัติตามหลักการรับรู้รายได้ 5 ขั้นตอน สำหรับการรับรู้รายได้ที่เกิดขึ้นจากสัญญาที่ทำกับลูกค้าโดยกิจการจะรับรู้รายได้เพื่อแสดงการส่งมอบ (โอนการควบคุม) สินค้าหรือบริการที่สัญญาให้กับลูกค้าในจำนวนที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ และกำหนดให้กิจการต้องใช้ดุลยพินิจ และพิจารณาข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการพิจารณาตามหลักการในแต่ละขั้นตอน

การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาถือปฏิบัติจะมีผลกระทบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การรับรู้หนี้สินตามสัญญาของสิทธิ (บัตรโดยสาร) ที่คาดว่าลูกค้าจะไม่ได้มาใช้ เป็นรายได้
2. การรับรู้หนี้สินตามสัญญาของไมล์สะสมที่คาดว่าสมาชิกจะยังไม่ได้ออกคิดพลัสจะไม่ได้มาใช้ เป็นรายได้
3. การปรับเกณฑ์คำนวณมูลค่ายุติธรรมของคะแนนสะสมรอใช้ลออกคิดพลัสให้เหมาะสม

- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32	เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9	เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16	เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิ ในหน่วยงานต่างประเทศ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19	เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้ ถือเป็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการค้ำค่าของเครื่องมือทางการเงิน โดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน และเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้มีผลบังคับใช้ จะทำให้มาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีบางฉบับที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันถูกยกเลิกไป

มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มนี้ ใช้นแทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 101 เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 103 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 104 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 106 เรื่อง การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน และการตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 9 เรื่อง สินทรัพย์ที่ลูกหนี้โอนให้เพื่อชำระหนี้

ผู้บริหารของบริษัทที่อยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวที่มีต่อ งบการเงินของบริษัทในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

4. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 ค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตั้งค่าเผื่อน้ำสงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากหนี้รายตัว และวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ ข้อมูลหลักฐานการติดต่อของลูกหนี้แต่ละรายควบคู่ไปกับการพิจารณาอายุหนี้ของลูกหนี้เป็นเกณฑ์ในอัตราดังนี้

ระยะเวลาที่ค้างชำระ	อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	50
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	75
เกินกว่า 2 ปี	100

4.2 สินค้าและพัสดुकงเหลือ

สินค้าและพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ประกอบด้วยอะไหล่เครื่องบิน น้ำมันเครื่องบิน พัดศุดสำหรับใช้ในห้องพักผู้โดยสารและการบริการอาหาร สินค้าซื้อมาเพื่อขาย เครื่องเขียนและพัสดुकงอื่น แสดงด้วยราคาทุนตามวิธีถ่วงเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และสินค้ำระหว่างทางแสดงด้วยราคาทุน ณ วันที่ซื้อ

4.2.1 อะไหล่เครื่องบินที่ใช้งานอยู่ตามปกติ ตั้งค่าเผื่อพัสดुकงเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด

4.2.2 อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนเข้าและรอกการจำหน่าย ได้แก่ อะไหล่เครื่องบินที่ไม่ใช้งานเกิน 2 ปี หรือไม่มีเครื่องบินอยู่ในฝูงบิน ตั้งค่าเผื่อพัสดुकงเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 33.33 ของยอดที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด

4.2.3 สินค้าล้ำสมัยและชำรุดรอกการจำหน่าย ตั้งค่าเผื่อสินค้ำเสื่อมสภาพเต็มจำนวน

4.3 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย แสดงด้วยมูลค่าตามบัญชีหรือมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากสำหรับการขายสินทรัพย์ดังกล่าว และคาดว่าจะดำเนินการตามแผนการขายสินทรัพย์ให้เสร็จสมบูรณ์ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่จัดประเภทสินทรัพย์

กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายรับรู้เป็นรายได้อื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อมีการจำหน่าย

4.4 เงินลงทุน

4.4.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม บันทึกตามวิธีส่วนได้เสียตามสัดส่วนของการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมในงบการเงินรวม แต่บันทึกตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะบริษัท

4.4.2 เงินลงทุนชั่วคราวในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดภายใน 1 ปี แสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่ายและตัดบัญชีส่วนเกิน/ส่วนต่ำกว่ามูลค่าตราสารหนี้ตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่ายนี้จะแสดงเป็นรายการปรับกับดอกเบี้ยรับ

4.4.3 เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าของหลักทรัพย์ในกรณีที่มีการด้อยค่า และรับรู้เป็นผลขาดทุนในงวดที่เกิดการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.5 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

4.5.1 เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า

4.5.1.1 เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า แสดงด้วยราคาทุนรวมค่าเครื่องยนต์ อุปกรณ์การ
บินอื่น ๆ และค่าตกแต่งเครื่องบินก่อนนำเครื่องบินมาให้บริการ โดยไม่รวมที่นั้งผู้โดยสารและประมาณการค่าซ่อมใหญ่
เครื่องบินครั้งแรกและหักด้วยส่วนลดรับค่าสิทธิประโยชน์จากการซื้อเครื่องบิน และคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง
ตาม อายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 20 ปี ในปี 2561 บริษัทเปลี่ยนมูลค่าคงเหลือจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 6 ของราคา
ทุน (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 6.9 ประกอบ)

4.5.1.2 ค่าที่นั้งผู้โดยสารแสดงเป็นสินทรัพย์แยกจากต้นทุนเครื่องบิน และคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธี
เส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 5 ปี เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่นั้งผู้โดยสารจะบันทึกเป็นสินทรัพย์แทน
สินทรัพย์เดิม

4.5.1.3 ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) แสดงแยกประมาณการค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินครั้งแรกเป็น
สินทรัพย์ แยกจากต้นทุนเครื่องบินและคำนวณค่าเสื่อมราคาตามระยะเวลาที่จะซ่อมใหญ่ครั้งต่อไป 4-7 ปี ตามแบบของ
เครื่องบิน เมื่อมีการซ่อมใหญ่ให้บันทึกเป็นสินทรัพย์แทนสินทรัพย์เดิม

4.5.2 อุปกรณ์การบินหมุนเวียน แสดงด้วยราคาทุน ณ วันที่ได้มาและคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตาม
อายุการให้ประโยชน์โดยประมาณระหว่าง 5-20 ปี

4.5.3 ที่ดิน แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมตามวิธีตีราคาใหม่ ประเมินราคาโดยวิธีราคาตลาดจากผู้ประเมินราคาอิสระ
ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ มีผลกับงบการเงินรอบระยะเวลา
บัญชีปี 2558 เป็นต้นไป และกำหนดให้มีการประเมินมูลค่าที่ดินทุก 5 ปี ทั้งนี้ อาจพิจารณาคำเนิการก่อนกำหนด หากมี
การเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อมูลค่ายุติธรรมของที่ดินอย่างมีนัยสำคัญ มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่ ได้แสดงเป็นส่วนหนึ่ง
ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และรับรู้จำนวนสะสมส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินในส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทไม่มีนโยบาย
การจ่ายเงินปันผลสำหรับเงินส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์นี้

4.5.4 สินทรัพย์ถาวรอื่น แสดงด้วยราคาทุน ณ วันที่ได้มาหรือก่อสร้างแล้วเสร็จ และคำนวณค่าเสื่อมราคาโดย
วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณระหว่าง 3-30 ปี

4.5.5 ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่าสถานที่ ดัดบัญชีภายในระยะเวลา 10-30 ปี ตามอายุสัญญาเช่า

4.5.6 กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเครื่องบินและสินทรัพย์อื่น ๆ คำนวณจากผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทน
สุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายเครื่องบินกับมูลค่าสุทธิตามบัญชีของเครื่องบิน ค่าซ่อมใหญ่ (D-Check) และค่าที่นั้งผู้โดยสาร
และรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software License) และต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลิตภัณฑ์โปรแกรมที่ระบุได้
และมีเอกลักษณ์เฉพาะงานของโปรแกรมที่สามารถแยกออกจากตัวคอมพิวเตอร์ได้ สามารถระบุต้นทุนได้แน่นอน และมีอายุ
การให้ประโยชน์เกินกว่ารอบระยะเวลาบัญชีจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนด้วยราคาทุน และตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรง
ตามอายุการให้ประโยชน์ 5 ปี

รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและบำรุงดูแลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดที่เกิดรายการ

4.7 สินทรัพย์รอการขาย

สินทรัพย์รอการขายแสดงด้วยมูลค่าตามบัญชีหรือมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยมีแผนที่จะดำเนินการขาย แต่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการขายสินทรัพย์ให้เสร็จสมบูรณ์ และไม่เข้าเงื่อนไขในการรับรู้รายการเป็นการขายที่เสร็จสมบูรณ์ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่จัดประเภทสินทรัพย์

ขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.8 การด้อยค่าของสินทรัพย์

บริษัทพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์เมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า และคำนวณผลขาดทุนจากการด้อยค่า โดยพิจารณาจากราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ซึ่งบริษัทพิจารณาการด้อยค่าเฉพาะหมวดเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ที่ปลดระวาง โดยผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาเครื่องบินของบริษัทประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนซึ่งอ้างอิงจากราคาตลาดที่ประกาศโดยผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคาเครื่องบิน และดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมตามสภาพระยะเวลาการใช้งานของเครื่องบินตามวิธีการที่กำหนดเป็นมาตรฐานในกระบวนการประเมินราคาเครื่องบิน

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนบริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง

4.9 ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี

4.9.1 ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) สำหรับเครื่องบินเช่าดำเนินงาน ตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณระหว่าง 4-7 ปี แต่ไม่เกินอายุสัญญาเช่า

4.9.2 ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันเงินกู้รอการตัดบัญชี ตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาเงินกู้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

4.9.3 ค่าตกแต่งเครื่องบินเช่าดำเนินงานรอการตัดบัญชี ตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุสัญญาเช่า

4.10 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน

หนี้ที่เกิดจากการซื้อเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าระยะยาวผ่านสถาบันการเงิน แสดงมูลค่าตามภาระหนี้ผูกพันกับสถาบันการเงิน และจะลดมูลค่าลงตามจำนวนหนี้ที่จ่ายชำระคืน

4.11 การรับรู้รายได้

4.11.1 รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน

4.11.1.1 รายได้จากการจำหน่ายบัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) รับรู้เป็นรายได้เมื่อมีผู้โดยสารนำบัตรโดยสารมาใช้บริการกับสายการบินของบริษัทในส่วนที่ผู้โดยสารไปใช้บริการกับสายการบินอื่นจะรับรู้ส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

4.11.1.2 บัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) ที่จำหน่ายแล้วแต่ยังไม่ได้ใช้บริการ เดิมบริษัทรับรู้เป็นรายได้เมื่อบัตรโดยสารและใบสั่งบริการนั้นมีอายุเกินกว่า 24 เดือนขึ้นไป แต่ในปี 2561 บริษัทปรับเปลี่ยนเกณฑ์การรับรู้รายได้ดังกล่าว จาก 24 เดือนเป็น 15 เดือน นับจากวันออกบัตรโดยสาร

4.11.2 รายได้ค่าระวางขนส่ง ระบุเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์และออกใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Air Waybill) สำหรับพัสดุภัณฑ์ที่ขนส่งโดยสายการบินอื่นจะระบุส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินอื่นเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

- พักภัณฑ์ที่บริษัทออกใบรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์แล้ว แต่ขนส่งโดยสายการบินอื่นจะระบุเป็นรายได้เมื่อสายการบินที่ทำการขนส่งไม่เรียกเก็บเงินมาภายในระยะเวลา 1 ปี

4.11.3 บริษัทได้นำโครงการสะสมระยะทาง (Royal Orchid Plus) มาใช้ส่งเสริมการขายตั้งแต่ปี 2536 โดยให้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกที่เข้าโครงการนำระยะทางที่สะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดมาใช้บริการในอนาคต บริษัทคำนวณมูลค่ายุติธรรมต่อไมล์โดยใช้ค่าเฉลี่ยของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสารและมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่น ๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนการแลกรางวัลทั้งหมด

ทั้งนี้ วิธีการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลทั้งสองประเภทใช้หลักการเดียวกัน กล่าวคือ ในส่วนของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสาร ใช้ค่าโดยสารเฉลี่ยในแต่ละเส้นทางบินที่สมาชิกสามารถขอใช้สิทธิแลกบัตรโดยสาร หาดด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิของแต่ละเขตพื้นที่การบิน ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิในแต่ละเขตพื้นที่การบิน สำหรับมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่น ๆ ใช้ราคาจำหน่าย หาดด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิแลกรางวัลอื่น ๆ ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิแลกรางวัลอื่น ๆ เป็นมูลค่าต่อไมล์ของโครงการสะสมระยะทาง จากนั้นบันทึกบัญชีมูลค่าไมล์สะสมตามประมาณการใช้สิทธิของสมาชิก โดยนำไปลดรายได้ค่าโดยสารคู่กับรายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้(ด้านหนี้สิน) เมื่อสมาชิคนำสิทธิมาใช้บริการจึงระบุเป็นรายได้

4.11.3.1 การสะสมไมล์และการใช้ไมล์สะสมขอแลกรางวัลร่วมกับกลุ่มพันธมิตรการบิน สายการบิน และธุรกิจคู่สัญญาจะเรียกเก็บเงินระหว่างกันตามจำนวนไมล์สะสมที่สมาชิกได้รับหรือตามจำนวนไมล์ที่สมาชิกใช้แลกรางวัลตามอัตราราคาต่อไมล์ ตามข้อตกลงของคู่สัญญาแต่ละราย และจะระบุเป็นรายได้เมื่อนำสิทธิมาใช้บริการ

4.11.3.2 บริษัทมีการขายไมล์ให้กับสมาชิกเพื่อให้สามารถใช้สิทธิในการแลกรางวัลเร็วขึ้น จะระบุรายได้จากผลต่างราคาขายกับมูลค่ายุติธรรมต่อไมล์

4.11.3.3 ไมล์สะสมของสมาชิกที่ไม่นำสิทธิมาใช้บริการระบุเป็นรายได้เมื่อไมล์สะสมนั้นมีอายุเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป

4.11.4 รายได้จากกิจการอื่นของหน่วยธุรกิจ ได้แก่ การบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น และการบริการคลังสินค้า จะระบุเป็นรายได้เมื่อให้บริการ ส่วนรายได้จากธุรกิจครัวการบินจะระบุเป็นรายได้เมื่อขาย สำหรับรายได้จากกิจการสนับสนุนการขนส่ง ได้แก่ การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีบนเครื่องบินและการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจะระบุเป็นรายได้เมื่อขาย ส่วนรายได้จากการบริการอำนวยความสะดวกการบินจะระบุเป็นรายได้เมื่อให้บริการ

4.11.5 รายได้อื่นระบุเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

4.12 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยหารกำไรหรือขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

4.13 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่เกิดรายการ ซึ่งเป็นอัตราถัวเฉลี่ยของอัตราซื้อและอัตราขาย ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี แปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราปิดที่เป็นอัตราซื้อถัวเฉลี่ยและขายถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินตามลำดับ กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.14 ประมวลผลการหนีสินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ของพนักงานระยะสั้น บริษัทรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ผลประโยชน์หลังออกจากงานภายใต้โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ ซึ่งคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย สำหรับผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gains and Losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานจะรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.15 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้ง “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)” ซึ่งจดทะเบียนแล้วเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2535 ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 บริหารโดยผู้จัดการกองทุนจึงไม่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัท โดยบริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนฯ สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนสมาชิกที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน โดยรับรู้เงินจ่ายสมทบดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.16 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้คำนวณตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี คำนวณจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ ทั้งนี้บริษัทจะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีก็ต่อเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะถูกทบทวน ณ ทุกวันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะถูกปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่า บริษัทจะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี คำนวณจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

4.17 การใช้ประมาณการทางบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทและบริษัทย่อยต้องใช้การประมาณและข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และหนี้สิน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่นที่อาจเกิดขึ้น อาจมีผลแตกต่างกับผลที่เกิดขึ้นจริง

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวนและในงวดอนาคตที่ได้รับผลกระทบ

4.18 เครื่องมือทางการเงิน

บริษัทใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยทำข้อตกลงกับคู่สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย ตามอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยที่ได้ตกลงกันล่วงหน้า และจะทำการแลกเปลี่ยนเมื่อถึงกำหนดตามสัญญา แต่ละฝ่ายจะจ่ายและรับเงินต้นและหรือดอกเบี้ยในรูปสกุลเงินและอัตราดอกเบี้ยตามที่ตกลงกัน ส่วนต่างของดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจะรับรู้เป็นดอกเบี้ยจ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ส่วนต่างของเงินต้นจะรับรู้เป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยเมื่อครบกำหนดสัญญาส่วนต่างที่เกิดขึ้นจะรับรู้เป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

นอกจากนี้ บริษัทยังจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน ซึ่งค่าธรรมเนียมในการจัดทำ และส่วนต่างของราคาน้ำมัน ที่เกิดจากการทำสัญญา บริษัทจะรับรู้เป็นค่าน้ำมันเครื่องบินในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.19 การวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

บริษัทและบริษัทย่อยวัดมูลค่ายุติธรรม และเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่ายุติธรรม โดยใช้วิธีราคาตลาดในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สิน ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่อง หรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ จะใช้วิธีราคาทุนหรือวิธีรายได้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแทน

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ในการนำเทคนิคการวัดมูลค่ายุติธรรมข้างต้นมาใช้ บริษัทและบริษัทย่อย จะใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมให้มากที่สุด โดยกำหนดลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมออกเป็นสามระดับ ตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน และบริษัทสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า
- ระดับ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น นอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น

4.20 การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยง

การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด

ในกรณีที่ บริษัทใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด สำหรับรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่บันทึกในบัญชี หรือสำหรับรายการที่คาดว่าจะมีโอกาสเกิดผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนค่อนข้างสูง หากเป็นรายการส่วนที่มีประสิทธิภาพให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมภายหลังการบันทึกครั้งแรกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยรับรู้คู่กับรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันในส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับส่วนที่ไม่มีประสิทธิภาพจะรับรู้เป็นผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

การรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิภาพในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวจะโอนเข้ากำไรหรือขาดทุนในงวดเดียวกับงวดที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน โดยปรับปรุงลดหรือเพิ่มยอดรายได้จากค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน

ในกรณีที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่เกิดขึ้นแล้วให้ปรับกำไรหรือขาดทุนที่สะสมอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้น ไปยังกำไรหรือขาดทุนทันที

5. การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู

ในปี 2561 บริษัทได้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟู โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีกำไร ปรับปรุงคุณภาพการบริการเพื่อ Customer Satisfaction Index (CSI) เพิ่มขึ้น และรักษามาตรฐานความปลอดภัยในระดับสากลได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) กลยุทธ์สร้างกำไรจากการเพิ่มรายได้ ควบคุมต้นทุน และนำ Model ของสายการบินต้นทุนต่ำมาประยุกต์ใช้
- 2) กลยุทธ์ปรับปรุงหน่วยธุรกิจให้เป็น Profit Center ที่เติบโต แสวงหาโอกาสทางธุรกิจ และบริหารจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (Asset Lite)
- 3) กลยุทธ์ปรับปรุงการบริการครบวงจร (Engage, Preflight - Inflight - Post flight) เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม
- 4) กลยุทธ์นำ Digital Application มาเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 5) กลยุทธ์พัฒนาการบริหารงานบุคคล โดยเน้น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถ

ภายใต้แผนกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้น บริษัทมีแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการสร้างศักยภาพด้านการขาย โดยการพัฒนาโครงการขายผ่าน Web sales และ โครงการขยายฐานรายได้ของหน่วยธุรกิจ นอกจากนี้ บริษัทได้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารต้นทุน โดยการวางแผนฝูงบินระยะยาว และปรับปรุงอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ภายในห้องโดยสารบนเครื่องบิน เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการบริการลูกค้า และ โครงการบูรณาการการดำเนินการระหว่างบริษัทและบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุด

6. ข้อมูลเพิ่มเติม

6.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
เงินสดในประเทศ	14.54	12.68	12.03	12.04
เงินสดในต่างประเทศ	28.55	24.74	28.55	24.74
เงินฝากธนาคารในประเทศ	6,727.22	4,561.61	5,561.25	3,357.48
เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ	<u>6,921.54</u>	<u>10,630.66</u>	<u>6,921.53</u>	<u>10,628.53</u>
รวม	<u>13,691.85</u>	<u>15,229.69</u>	<u>12,523.36</u>	<u>14,022.79</u>

6.2 ลูกหนี้การค้า

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
ระยะเวลาค้างชำระ				
ไม่เกิน 6 เดือน	10,017.29	11,493.11	9,333.51	11,349.57
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	340.47	101.57	340.47	101.57
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	193.37	138.17	188.35	138.03
เกินกว่า 2 ปี	<u>1,063.83</u>	<u>965.57</u>	<u>1,034.25</u>	<u>935.05</u>
	11,614.96	12,698.42	10,896.58	12,524.22
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>(1,220.89)</u>	<u>(993.47)</u>	<u>(1,190.67)</u>	<u>(963.45)</u>
ลูกหนี้การค้าสุทธิ	<u>10,394.07</u>	<u>11,704.95</u>	<u>9,705.91</u>	<u>11,560.77</u>

สำหรับลูกหนี้การค้าที่มีระยะเวลาค้างชำระเป็นเวลานาน ส่วนหนึ่งเป็นลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการ บริษัทไม่ได้พิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ส่วนลูกหนี้รัฐวิสาหกิจ บริษัทจะพิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อมีข้อบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้

6.3 สินค้าและพัสดुकงเหลือ

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
อะไหล่เครื่องบิน	3,430.65	3,279.93	3,430.65	3,279.93
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด)	<u>(343.06)</u>	<u>(327.99)</u>	<u>(343.06)</u>	<u>(327.99)</u>
อะไหล่เครื่องบิน-สุทธิ	<u>3,087.59</u>	<u>2,951.94</u>	<u>3,087.59</u>	<u>2,951.94</u>
อะไหล่รถยนต์ และอุปกรณ์บริการภาคพื้น	<u>348.64</u>	<u>347.99</u>	<u>348.64</u>	<u>347.99</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย	4,638.97	4,511.94	4,638.97	4,511.94
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 33.33 ของยอดที่เกิดขึ้นระหว่างงวด)	<u>(4,047.11)</u>	<u>(3,727.48)</u>	<u>(4,047.11)</u>	<u>(3,727.48)</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>591.86</u>	<u>784.46</u>	<u>591.86</u>	<u>784.46</u>
น้ำมันเครื่องบิน	347.98	366.84	347.98	365.74
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	270.47	221.00	265.15	216.16
พัสดุสำหรับใช้ในห้องพักผู้โดยสารและการบริการอาหาร	233.41	175.33	200.06	154.66
พัสดุและของใช้สิ้นเปลือง	24.10	23.31	23.78	23.04
เครื่องเขียนและพัสดุอื่น	103.49	112.29	97.12	107.49
สินค้าและอะไหล่เครื่องบินระหว่างทาง	<u>17.42</u>	<u>28.50</u>	<u>17.42</u>	<u>28.50</u>
รวมสินค้าและพัสดุอื่น ๆ	<u>996.87</u>	<u>927.27</u>	<u>951.51</u>	<u>895.59</u>
หัก ปรับปรุงโอนสินค้าลำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย	<u>(77.94)</u>	<u>(11.81)</u>	<u>(77.94)</u>	<u>(11.81)</u>
สินค้าลำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย	80.58	29.62	80.58	29.62
หัก ค่าเผื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 100)	<u>(80.58)</u>	<u>(29.62)</u>	<u>(80.58)</u>	<u>(29.62)</u>
สินค้าลำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ-สุทธิ	<u>4,947.02</u>	<u>4,999.85</u>	<u>4,901.66</u>	<u>4,968.17</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นงวด	9,417.77	9,084.94	9,372.41	9,053.26
หัก รวมค่าเผื่อสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	<u>(4,470.75)</u>	<u>(4,085.09)</u>	<u>(4,470.75)</u>	<u>(4,085.09)</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ-สุทธิ	<u>4,947.02</u>	<u>4,999.85</u>	<u>4,901.66</u>	<u>4,968.17</u>

6.4 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะบริษัท</u>	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	1,436.69	952.98	1,436.69	952.98
เงินสด เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ	3,970.42	3,942.10	3,970.42	3,942.10
รายได้ค้างรับ	1,139.30	1,212.86	2,061.75	1,828.05
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,160.46	1,237.17	9,358.33	7,881.65
อื่น ๆ	<u>3,996.11</u>	<u>4,385.01</u>	<u>3,708.18</u>	<u>3,846.05</u>
รวม	<u>12,702.98</u>	<u>11,730.12</u>	<u>20,535.37</u>	<u>18,450.83</u>

6.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบิน	เครื่องยนต์	ที่ดินตาม ราคาประเมินปี 2558	สินทรัพย์อื่น	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	-	-	200.81	-	200.81
- เพิ่มขึ้น	694.30	-	38.91	0.84	734.05
- จำหน่าย	(204.14)	-	(239.72)	(0.84)	(444.70)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	490.16	-	-	-	490.16

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ประกอบด้วย ที่ดินของบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ประเมินราคาใหม่ในปี 2558 จำนวนเงิน 200.81 ล้านบาท

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทรับโอนสินทรัพย์รอการขายเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ประกอบด้วย เครื่องบิน A330-300 จำนวน 2 ลำ B737-400 จำนวน 1 ลำ และ B747-400 จำนวน 2 ลำ รวม 5 ลำ เป็นจำนวนเงิน 694.30 ล้านบาท ที่ดินในต่างประเทศ จำนวนเงิน 38.91 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 0.84 ล้านบาท รวมจำนวนเงิน 734.05 ล้านบาท

นอกจากนี้ บริษัทได้มีการโอนกรรมสิทธิ์เครื่องบิน B737-400 จำนวน 1 ลำ และ A330-300 จำนวน 1 ลำ เป็นจำนวนเงิน 204.14 ล้านบาท ที่ดินของบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ประเมินราคาใหม่ในปี 2558 จำนวนเงิน 239.72 ล้านบาท และจำหน่ายสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 0.84 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 444.70 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายประกอบด้วย เครื่องบิน A330-300 จำนวน 1 ลำ และ B747-400 จำนวน 2 ลำ รวม 3 ลำ รวมจำนวนเงิน 490.16 ล้านบาท

6.6 เงินลงทุน

งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน				รายได้จากเงินลงทุน	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน		วิธีส่วนได้เสีย			
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
6.6.1 เงินลงทุนในบริษัทร่วม บันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย								
บริษัท โรงแรมรอยัลล่อคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	24.00	24.00	225.00	225.00	265.54	278.46	13.52	30.18
หัก จำหน่ายเงินลงทุนทั้งจำนวน	<u>(24.00)</u>	<u>-</u>	<u>(225.00)</u>	<u>-</u>	<u>(265.54)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
คงเหลือ (มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 23 เม.ย. 61 เป็นเงิน 916.88 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 838.13 ล้านบาท)	-	24.00	-	225.00	-	278.46	13.52	30.18
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	109.76	109.56	24.20	12.94
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรม ปี 2561 เป็นเงิน 3,772.36 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 5,384.97 ล้านบาท)	22.59	22.59	115.19	115.19	1,250.82	1,181.45	250.79	230.40
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	269.16	325.13	19.03	63.93
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	283.42	246.02	37.40	44.93
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (มูลค่ายุติธรรม ปี 2561 เป็นเงิน 1,198.85 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 1,684.33 ล้านบาท)	21.80	21.80	735.59	735.59	<u>386.55</u>	<u>1,254.33</u>	<u>(867.77)</u>	<u>(978.38)</u>
รวมเงินลงทุน					2,299.71	3,394.95	(522.83)	(596.00)
6.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น บันทึกตามวิธีราคาทุน								
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00934			-	0.00004
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.36	1.45	8.95	9.54			-	-
SITA Investment Certificate	-	-	25.09	26.22			-	-
บริษัท เทรคสยาม จำกัด (ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)	3.50	3.50	1.75	1.75			0.50	0.42
SITA Information Networking Computing	-	-	29.52	29.73			-	-
หุ้นอื่น ๆ	-	-	2.68	2.74			0.70	1.02
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักดิ์	-	-	<u>1.00</u>	<u>1.00</u>			<u>0.006</u>	<u>0.006</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			<u>69.00</u>	<u>70.99</u>			<u>1.20</u>	<u>1.45</u>

เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2561 ได้มีมติอนุมัติขายหุ้นบริษัท โรงแรมรอยัลล่อคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จำนวน 22.50 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 41.00 บาท เป็นจำนวนเงิน 922.50 ล้านบาท โดยบริษัทได้โอนหุ้นให้กับบริษัท แกรนด์ แอสเสท โฮเทลส์ แอนด์ พรอพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน) ครบถ้วนแล้ว เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561

งบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน		รายได้เงินปันผล	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน		2561	2560
	2561	2560	2561	2560		
6.6.1 เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีราคาทุน						
บริษัทย่อย						
บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	55.00	55.00	8.25	8.25	37.12	24.75
บริษัท วิงสเปน เซอร์วิสเชส จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	-	-
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	0.98	-
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	100.00	100.00	<u>1,800.00</u>	<u>1,800.00</u>	-	-
รวม			<u>1,810.21</u>	<u>1,810.21</u>	<u>38.10</u>	<u>24.75</u>
บริษัทร่วม						
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	24.00	24.00	225.00	225.00	26.44	20.25
หัก จำหน่ายเงินลงทุนทั้งจำนวน	<u>(24.00)</u>	-	<u>(225.00)</u>	-	-	-
คงเหลือ	-	24.00	-	225.00	26.44	20.25
(มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ 23 เม.ย. 61 เป็นเงิน 916.88 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 838.13 ล้านบาท)						
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	24.00	24.00
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	22.59	22.59	115.19	115.19	181.42	175.66
(มูลค่ายุติธรรม ปี 2561 เป็นเงิน 3,772.36 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 5,384.97 ล้านบาท)						
บริษัท คริวการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	75.00	55.50
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	-	-
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	21.80	21.80	<u>735.59</u>	<u>735.59</u>	-	-
(มูลค่ายุติธรรม ปี 2561 เป็นเงิน 1,198.85 ล้านบาท และปี 2560 เป็นเงิน 1,684.33 ล้านบาท)						
รวม			<u>1,234.11</u>	<u>1,459.11</u>	<u>306.86</u>	<u>275.41</u>
			<u>3,044.32</u>	<u>3,269.32</u>	<u>344.96</u>	<u>300.16</u>

งบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทถือหุ้น		เงินลงทุน		รายได้เงินปันผล	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน			
	2561	2560	2561	2560	2561	2560
6.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น						
บันทึกตามวิธีราคาทุน						
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00934	-	0.00004
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.90	0.97	5.97	6.43	-	-
SITA Investment Certificate	-	-	25.09	26.22	-	-
บริษัท เทคสยาม จำกัด (ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)	3.50	3.50	1.75	1.75	0.50	0.42
SITA Information Networking Computing	-	-	29.52	29.73	-	-
หุ้นอื่น ๆ	-	-	2.68	2.74	0.70	1.02
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักย์	-	-	<u>1.00</u>	<u>1.00</u>	<u>0.006</u>	<u>0.006</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			<u>66.02</u>	<u>67.88</u>	<u>1.20</u>	<u>1.45</u>

การควบคุมในบริษัทย่อย

บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 หรือลงทุนในลักษณะที่ทำให้บริษัทมีการควบคุมในบริษัทนั้น โดยบริษัทได้สิทธิในการส่งผู้แทนเข้าเป็นกรรมการที่มีสิทธิในการออกเสียงและมีอำนาจในการสั่งการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริษัทดังกล่าวตามสัดส่วนการถือหุ้น หรือตามเงื่อนไขข้อตกลงของผู้ถือหุ้น เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดซึ่งทำให้บริษัทมีเสียงข้างมากในการประชุมคณะกรรมการ

6.6.3 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อย และบริษัทร่วม

หน่วย : ล้านบาท

รายชื่อของบริษัท	สินทรัพย์	หนี้สิน	รายได้	กำไร(ขาดทุน)
บริษัทย่อย				
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	366.53	87.08	330.37	124.35
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด	472.61	379.08	1,107.53	(97.67)
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	71.77	6.68	66.10	14.30
บริษัท ทัวร์เอื้องหลวง จำกัด	20.48	15.82	2.12	0.46
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	5,752.08	12,695.57	11,063.50	(2,602.32)

หน่วย : ล้านบาท

รายชื่อของบริษัท	สินทรัพย์	หนี้สิน	รายได้	กำไร(ขาดทุน)
บริษัทร่วม				
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	1,102.63	235.54	477.51	69.15
บริษัท คอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	402.04	127.29	407.20	62.17
บริษัท บริการเรือเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	16,290.37	8,437.40	3,806.60	1,110.20
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	966.81	71.05	459.32	63.44
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	1,428.02	476.65	945.95	124.66
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	14,205.58	17,259.82	19,740.23	(3,980.63)

บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด กำหนดกรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน โดยสอดคล้องกับรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด

บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ส่วนของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2561 ส่วนรายได้และกำไรเป็นข้อมูลสำหรับงวดหกเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2561 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2561 บริษัท ได้จำหน่ายและโอนหุ้นทั้งหมดให้กับผู้ซื้อในราคา 922.50 ล้านบาท และมีกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน จำนวน 697.50 ล้านบาท (หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 6.24 รายได้อื่น ๆ)

6.7 รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ

6.7.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้นใหญ่

6.7.1.1 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	-	4,270.14
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>1,000.00</u>	<u>-</u>
รวม	<u>1,000.00</u>	<u>4,270.14</u>

6.7.1.2 เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	1,198.64	-
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>249.45</u>	<u>-</u>
รวม	<u>1,448.09</u>	<u>-</u>
หนี้สินระยะยาว		
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	13,173.54	15,102.67
กู้เงินจากสถาบันการเงินในประเทศ	<u>2,464.46</u>	<u>-</u>
รวม	<u>15,638.00</u>	<u>15,102.67</u>

เงินกู้ยืมจากต่างประเทศต่อจากกระทรวงการคลัง เป็นเงินกู้ที่กระทรวงการคลังทำสัญญาเงินกู้กับต่างประเทศ และกระทรวงการคลัง ได้ให้บริษัทกู้ยืมต่อในสกุลเงินยูโร

6.7.2 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย

6.7.2.1 รายการเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด	-	45.00
รวม	<u>-</u>	<u>45.00</u>

6.7.2.2 รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561		2560	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	20.05	-	0.59	-
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด	7.99	1,113.89	49.63	910.54
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	30.47	0.05	12.75	0.82
บริษัท ทัวร์เอื้องหลวง จำกัด	41.86	0.05	59.02	0.09
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	9,543.60	5,041.45	8,942.06	1,284.51

6.7.2.3 รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561		2560	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	5.96	-	0.01	0.16
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด	284.08	582.61	393.18	427.69
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	4.09	-	0.10	0.18
บริษัท ทัวร์เอื้องหลวง จำกัด	7.60	-	0.45	0.004
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	9,465.45	1,837.38	7,951.12	2,106.47

รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน ของบริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด ได้รวมค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าจำนวน 279.86 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจำนวน 578.02 ล้านบาท ไว้ด้วย

รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน ของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้รวมรายได้ค้างรับจำนวน 165.42 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจำนวน 1,433.51 ล้านบาท

6.7.2.4 สัญญาเช่าเครื่องบินระหว่างกัน

บริษัท ได้ลงนามในสัญญาเช่าช่วงเครื่องบิน A320-200 กับบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวนทั้งสิ้น 20 ลำ โดยเป็นเครื่องบินที่บริษัทเช่าดำเนินงานจำนวน 15 ลำ คิดค่าเช่าช่วงเป็นรายเดือนและเป็นเครื่องบินที่บริษัทจัดหาด้วยวิธีเช่าซื้อจำนวน 5 ลำ คิดค่าเช่าช่วงเป็นรายไตรมาส ซึ่งระยะเวลาเช่าช่วงเท่ากับอายุของสัญญาเช่าเครื่องบินที่บริษัททำสัญญาไว้กับบริษัทผู้ให้เช่า

6.7.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทร่วม

6.7.3.1 รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561		2560	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	0.33	0.13	2.90
บริษัท คอนมือง อินเทอร์เน็ต ชั้นเนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	0.02	-	0.04
บริษัท บริการเชือเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	-	354.43	0.08	338.02
บริษัท ครัวการบินภูเก็ต จำกัด	1.50	133.28	0.39	79.39
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	-	19.65	-	27.15
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	190.18	3.83	142.64	0.06

6.7.3.2 รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2561		2560	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	-	-	0.04
บริษัท คอนมือง อินเทอร์เน็ต ชั้นเนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	-	-	-
บริษัท บริการเชือเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	-	-	0.06	-
บริษัท ครัวการบินภูเก็ต จำกัด	0.04	2.34	0.03	7.95
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	-	1.62	-	0.30
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย	56.82	0.24	53.14	-

นโยบายการกำหนดราคาซื้อสินค้าและบริการระหว่างบริษัทกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาปกติของธุรกิจ เช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกันและเป็นไปตามราคาตลาด

6.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	6,123.73	131,482.17	162,019.28	33,222.04	599.09	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,769.11	31,195.61	391,374.44
หัก ราชการปรับปรุง	-	(900.66)	-	-	-	-	-	-	-	-	(900.66)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	6,123.73	130,581.51	162,019.28	33,222.04	599.09	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,769.11	31,195.61	390,473.78
- เพิ่มขึ้น	-	658.03	6,902.14	2,508.78	621.31	-	-	-	79.48	658.90	11,428.64
- ปรับปรุง/โอน	(6,123.73)	25,341.05	(22,285.82)	1,356.51	(879.30)	-	-	-	(59.10)	(617.57)	(3,267.96)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(1,170.45)	-	-	-	-	(12.56)	(31.13)	(2,375.09)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	155,949.27	146,105.97	35,916.88	341.10	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,776.93	31,205.81	396,259.37
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	-	89,296.63	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,625.73	28,367.87	203,271.83
หัก ราชการปรับปรุง	-	(900.66)	-	-	-	-	-	-	-	-	(900.66)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	-	88,395.97	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,625.73	28,367.87	202,371.17
- ค่าเสื่อมราคา	-	8,070.36	8,205.06	1,407.26	-	-	13.91	229.98	79.50	791.92	18,797.99
- ปรับปรุง/โอน	-	14,167.95	(15,968.90)	(33.05)	-	-	-	-	(58.85)	(617.01)	(2,509.86)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(795.84)	-	-	-	-	(12.56)	(29.27)	(1,998.62)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	110,002.96	40,505.97	24,208.41	-	-	2,086.43	6,709.58	4,633.82	28,513.51	216,660.68
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	599.09	9,035.06	46.67	4,329.56	143.38	2,827.74	188,102.61
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	45,946.31	105,600.00	11,708.47	341.10	9,035.06	32.76	4,099.58	143.11	2,692.30	179,598.69

งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต้อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	9,646.95	126,334.89	156,393.29	33,291.82	371.21	9,063.37	2,124.24	10,805.23	4,794.03	31,335.71	384,160.74
- ปรับปรุง/โอน	(5,321.35)	5,233.07	(5,412.31)	(72.54)	(1,557.87)	(28.31)	(2.99)	3.93	(56.08)	(682.00)	(7,896.45)
- สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น	1,798.13	846.71	11,119.55	2,215.58	1,785.75	-	-	-	51.24	576.90	18,393.86
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(932.50)	(81.25)	(2,212.82)	-	-	(2.06)	-	(20.08)	(35.00)	(3,283.71)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	131,482.17	162,019.28	33,222.04	599.09	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,769.11	31,195.61	391,374.44
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	81,648.97	43,476.63	23,063.89	-	-	2,063.66	6,245.16	4,605.78	28,165.30	189,269.39
- ค่าเสื่อมราคา	-	5,690.64	8,161.70	1,439.35	-	-	13.91	230.51	96.12	912.17	16,544.40
- ปรับปรุง/โอน	-	2,783.31	(2,757.72)	87.01	-	-	(2.99)	3.93	(56.09)	(677.06)	(619.61)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(893.56)	(81.17)	(960.21)	-	-	(2.06)	-	(20.08)	(32.54)	(1,989.62)
- ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	67.27	-	-	-	-	-	-	-	-	67.27
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	89,296.63	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,625.73	28,367.87	203,271.83
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	44,685.92	112,916.66	10,227.93	371.21	9,063.37	60.58	4,560.07	188.25	3,170.41	194,891.35
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	599.09	9,035.06	46.67	4,329.56	143.38	2,827.74	188,102.61

งบการเงินเฉพาะบริษัท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต่อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	6,123.73	131,482.17	162,019.28	33,222.04	587.47	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,742.89	31,100.29	391,241.28
หัก รายการปรับปรุง	-	(900.66)	-	-	-	-	-	-	-	-	(900.66)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	6,123.73	130,581.51	162,019.28	33,222.04	587.47	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,742.89	31,100.29	390,340.62
- เพิ่มขึ้น	-	658.03	6,902.14	2,508.78	619.92	-	-	-	75.72	647.69	11,412.28
- ปรับปรุง/โอน	(6,123.73)	25,341.05	(22,285.82)	1,356.51	(879.31)	-	-	-	(59.10)	(617.57)	(3,267.97)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(1,170.45)	-	-	-	-	(12.56)	(27.79)	(2,371.75)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	155,949.27	146,105.97	35,916.88	328.08	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,746.95	31,102.62	396,113.18
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 ตามที่รายงานในงวดก่อน	-	89,296.63	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,608.81	28,287.16	203,174.20
หัก รายการปรับปรุง	-	(900.66)	-	-	-	-	-	-	-	-	(900.66)
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561-หลังปรับปรุง	-	88,395.97	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,608.81	28,287.16	202,273.54
- ค่าเสื่อมราคา	-	8,070.36	8,205.06	1,407.26	-	-	13.91	229.98	73.67	786.05	18,786.29
- ปรับปรุง/โอน	-	14,167.95	(15,968.90)	(33.05)	-	-	-	-	(58.85)	(617.01)	(2,509.86)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(631.32)	(529.63)	(795.84)	-	-	-	-	(12.56)	(25.94)	(1,995.29)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	110,002.96	40,505.97	24,208.41	-	-	2,086.43	6,709.58	4,611.07	28,430.26	216,554.68
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	587.47	9,035.06	46.67	4,329.56	134.08	2,813.13	188,067.08
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	-	45,946.31	105,600.00	11,708.47	328.08	9,035.06	32.76	4,099.58	135.88	2,672.36	179,558.50

งบการเงินเฉพาะบริษัท
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต่อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	9,646.95	126,334.89	156,393.29	33,291.82	371.21	9,063.37	2,124.24	10,805.23	4,768.82	31,224.76	384,024.58
- ปรับปรุง/โอน	(5,321.35)	5,233.07	(5,412.31)	(72.54)	(1,557.87)	(28.31)	(2.99)	3.93	(56.08)	(682.00)	(7,896.45)
- สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น	1,798.13	846.71	11,119.55	2,215.58	1,774.13	-	-	-	50.23	568.27	18,372.60
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(932.50)	(81.25)	(2,212.82)	-	-	(2.06)	-	(20.08)	(10.74)	(3,259.45)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	131,482.17	162,019.28	33,222.04	587.47	9,035.06	2,119.19	10,809.16	4,742.89	31,100.29	391,241.28
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	-	81,648.97	43,476.63	23,063.89	-	-	2,063.66	6,245.16	4,596.38	28,066.10	189,160.79
- ค่าเสื่อมราคา	-	5,690.64	8,161.70	1,439.35	-	-	13.91	230.51	88.60	908.70	16,533.41
- ปรับปรุง/โอน	-	2,783.31	(2,757.72)	87.01	-	-	(2.99)	3.93	(56.09)	(677.06)	(619.61)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(893.56)	(81.17)	(960.21)	-	-	(2.06)	-	(20.08)	(10.58)	(1,967.66)
- ค่าเผื่อการด้อยค่า	-	67.27	-	-	-	-	-	-	-	-	67.27
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	-	89,296.63	48,799.44	23,630.04	-	-	2,072.52	6,479.60	4,608.81	28,287.16	203,174.20
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	44,685.92	112,916.66	10,227.93	371.21	9,063.37	60.58	4,560.07	172.44	3,158.66	194,863.79
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	6,123.73	42,185.54	113,219.84	9,592.00	587.47	9,035.06	46.67	4,329.56	134.08	2,813.13	188,067.08

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเครื่องบินที่ใช้ในการดำเนินงานจำนวน 103 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินของบริษัทจำนวน 32 ลำ เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน (Finance Leases) จำนวน 32 ลำ และเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Leases) จำนวน 39 ลำ

ทั้งนี้ เครื่องบินที่ใช้ในการดำเนินงานบางส่วน จำนวน 34 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินของบริษัทจำนวน 2 ลำ มูลค่าตามบัญชี 4,969.02 ล้านบาท มีภาระผูกพันภายใต้การจดหลักประกันทางธุรกิจ และเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน จำนวน 32 ลำ มูลค่าตามบัญชี 105,600.00 ล้านบาท มีภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน โดยใช้เครื่องบินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Asset-based Financing) ซึ่งกรรมสิทธิ์ในเครื่องบินจะโอนมาเป็นของบริษัทเมื่อได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ และชำระเงินครบถ้วนตามที่ระบุในสัญญาแล้ว

อุปกรณ์การบินหมุนเวียน ประกอบด้วย เครื่องยนต์เครื่องบิน และอะไหล่การบินหมุนเวียนอื่น

อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่จำนวน 86,593.31 ล้านบาท ได้รวมอาคารบนพื้นที่เช่าจำนวน 3,935.16 ล้านบาท แล้ว

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ได้รวมอาคารบนพื้นที่เช่าตามสัญญาเช่า ที่ทำกับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่สนามบินสุวรรณภูมิ มีระยะเวลา 30 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2579 และที่สนามบินดอนเมือง มีระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2561 เมื่อสิ้นสุดสัญญา อาคารและส่วนควบต่าง ๆ บนพื้นที่เช่าจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง ปัจจุบันสัญญาเช่าที่สนามบินดอนเมือง ยังอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรอง

ที่ดินในประเทศและต่างประเทศของบริษัท ณ ปัจจุบันมีการประเมินราคาใหม่จากราคาทุนเดิม 899.86 ล้านบาท เป็น 9,035.06 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยที่ดินในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนเงิน 8,007.24 ล้านบาท ต่างจังหวัดจำนวนเงิน 301.66 ล้านบาท และต่างประเทศจำนวนเงิน 726.16 ล้านบาท โดยได้รับการประเมินจากบริษัทผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคา ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ ซึ่งได้มีการประเมินเมื่อเดือนกันยายน 2558 ทั้งนี้ ไม่รวมที่ดินที่แสดงรวมอยู่ในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นมูลค่าตามบัญชี 242.83 ล้านบาท

6.9 การเปลี่ยนแปลงประมาณการมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทได้ทบทวนมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ที่กำหนดให้ต้องทบทวนอย่างน้อยทุกสิ้นรอบปีบัญชี และหากคาดว่ามูลค่าคงเหลือและอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์แตกต่างไปจากที่ได้ประมาณการไว้ต้องถือว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

บริษัทได้ทบทวนมูลค่าคงเหลือโดยพิจารณาจากข้อมูลราคาขายเครื่องบินในอดีต ข้อมูลการประเมินราคาเครื่องบินที่ได้รับการยอมรับในอุตสาหกรรมการบิน และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการบิน จึงได้ข้อสรุปที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า มูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการใช้ประโยชน์ควรเปลี่ยนแปลงจากเดิมร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 6 ของมูลค่าต้นทุนเริ่มแรก ทั้งนี้มูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ของสายการบินชั้นนำที่นำมาเปรียบเทียบอยู่ระหว่างร้อยละ 5 ถึง ร้อยละ 10

การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีของมูลค่าคงเหลือของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ดังกล่าว มีผลทำให้ต้องบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาของเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ในปี 2561 เพิ่มขึ้น จำนวน 3,129.09 ล้านบาท

6.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะบริษัท
ราคาทุน		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	3,544.95	3,506.27
- ปรับปรุง/โอน	(1.75)	(1.75)
- สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	51.21	50.10
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(56.47)	(56.47)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	3,537.94	3,498.15
ค่าตัดจำหน่ายสะสม		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	3,112.45	3,087.60
- ค่าตัดจำหน่าย	247.37	239.97
- ปรับปรุง/โอน	(1.75)	(1.75)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(56.48)	(56.48)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	3,301.59	3,269.34
มูลค่าสุทธิตามบัญชี		
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	432.50	418.67
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	236.35	228.81

6.11 ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีและภาษีเงินได้

6.11.1 สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี

มีผลมาจากความแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน และผลขาดทุนสะสมทางภาษีโดยใช้อัตราภาษีร้อยละ 20 ในการวัดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี	<u>10,650.72</u>	<u>10,679.23</u>	<u>10,632.99</u>	<u>10,663.25</u>
หนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี	<u>1,703.58</u>	<u>1,791.35</u>	<u>1,703.58</u>	<u>1,791.35</u>

การเปลี่ยนแปลงภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561	รายการที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2561	
				สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี	หนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	41.95	(3.07)	-	38.88	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	173.20	(5.76)	-	167.44	-
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	817.02	77.13	-	894.15	-
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	268.23	29.16	-	297.39	-
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,607.25	(1,927.89)	-	2,679.36	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	2,047.84	(1,892.36)	-	155.48	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.70	(1.54)	-	6.16	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	2,518.88	(629.85)	53.43	1,942.46	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	195.45	-	(64.21)	131.24	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	-	4,336.06	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	<u>1.71</u>	<u>0.39</u>	* <u>-</u>	<u>2.10</u>	<u>-</u>
	<u>10,679.23</u>	<u>(17.73)</u>	<u>(10.78)</u>	<u>10,650.72</u>	<u>-</u>
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	74.30	(44.90)	-	-	29.40
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	<u>1,717.05</u>	<u>(42.87)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,674.18</u>
รวม	<u>1,791.35</u>	<u>(87.77)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,703.58</u>

* ในปี 2561 งบการเงินรวมรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี ในรายการอื่น ๆ เพิ่มขึ้น จำนวนเงิน 80 บาท

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2560	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2560	
				สินทรัพย์ ภายใต้ รอกการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้ รอกการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	44.71	(2.76)	-	41.95	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	167.98	5.22	-	173.20	-
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	751.49	65.53	-	817.02	-
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	279.21	(10.98)	-	268.23	-
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,316.20	291.05	-	4,607.25	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,723.87	323.97	-	2,047.84	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19.92	(12.22)	-	7.70	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	2,384.01	134.84	0.03	2,518.88	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	325.97	-	(130.52)	195.45	-
อื่น ๆ	1.59	0.10	0.02	1.71	-
	10,014.95	794.75	(130.47)	10,679.23	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	127.23	(52.93)	-	-	74.30
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,727.01	(9.96)	-	-	1,717.05
รวม	1,854.24	(62.89)	-	-	1,791.35

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะบริษัท				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2561	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2561	
				สินทรัพย์ ภายใต้ รอกการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้ รอกการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	41.95	(3.07)	-	38.88	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	173.20	(5.76)	-	167.44	-
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	817.02	77.13	-	894.15	-
ค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญ	264.01	29.11	-	293.12	-
ค่าเผื่อการค้ำของสินทรัพย์	4,607.25	(1,927.89)	-	2,679.36	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	2,042.00	(1,892.36)	-	149.64	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.70	(1.54)	-	6.16	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	2,514.67	(631.16)	53.43	1,936.94	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	195.45	-	(64.21)	131.24	-
ขาดทุนสะสมทางภาษี	-	4,336.06	-	4,336.06	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
	10,663.25	(19.48)	(10.78)	10,632.99	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	74.30	(44.90)	-	-	29.40
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,717.05	(42.87)	-	-	1,674.18
รวม	1,791.35	(87.77)	-	-	1,703.58

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะบริษัท				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2560	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2560	
				สินทรัพย์ ภายใต้ รอกการตัด บัญชี	หนี้สิน ภายใต้ รอกการตัด บัญชี
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	44.71	(2.76)	-	41.95	-
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	167.98	5.22	-	173.20	-
ค่าเพื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	751.49	65.53	-	817.02	-
ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	274.98	(10.97)	-	264.01	-
ค่าเพื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,316.20	291.05	-	4,607.25	-
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,718.03	323.97	-	2,042.00	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19.92	(12.22)	-	7.70	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ พนักงาน	2,380.77	133.90	-	2,514.67	-
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล	325.97	-	(130.52)	195.45	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-
	10,000.05	793.72	(130.52)	10,663.25	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	127.23	(52.93)	-	-	74.30
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	1,727.01	(9.96)	-	-	1,717.05
รวม	1,854.24	(62.89)	-	-	1,791.35

6.11.2 ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้จาก				
กำไรสุทธิสำหรับงวด	33.31	34.74	-	9.92
บวก (หัก) : สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้				
รอกการตัดบัญชีเพิ่มขึ้น/ลดลง	(70.04)	(857.64)	(68.29)	(856.61)
รวม	(36.73)	(822.90)	(68.29)	(846.69)

6.12 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	2,230.00	2,569.35	2,141.11	2,451.01
ค่าตกแต่งเครื่องบินเช่าดำเนินงานรอการตัดบัญชี	4,539.04	4,140.17	4,539.04	4,140.17
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า (Maintenance Reserve)	13,538.58	10,388.15	13,552.03	10,373.86
สินทรัพย์รอการขาย	4,891.45	8,626.03	4,891.45	8,626.03
อื่น ๆ	1,119.63	855.01	1,061.57	811.26
รวม	26,318.70	26,578.71	26,185.20	26,402.33

เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า เป็นเงินประกันที่ผู้ให้เช่าเรียกเก็บเป็นประกันในการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เครื่องบินตามสภาพการบิน และเงื่อนไขการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ตามตารางการบำรุงรักษา

สินทรัพย์รอการขาย ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบิน	เครื่องยนต์	ที่ดินตาม ราคาประเมินปี 2558	สินทรัพย์อื่น	รวม
ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	7,697.86	584.58	281.74	61.85	8,626.03
- เพิ่มขึ้น	148.65	-	-	0.79	149.44
- ค่อยค่า	(3,064.02)	(85.95)	-	-	(3,149.97)
- ปรับปรุง/โอน	(694.30)	-	(38.91)	(0.84)	(734.05)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	4,088.19	498.63	242.83	61.80	4,891.45

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สินทรัพย์รอการขายประกอบด้วย เครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A330-300 จำนวน 4 ลำ A340-500 จำนวน 3 ลำ A340-600 จำนวน 6 ลำ และ B737-400 จำนวน 4 ลำ รวม 18 ลำ จำนวนเงิน 4,088.19 ล้านบาท เครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 498.63 ล้านบาท

ที่ดินของบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ประเมินราคาใหม่ในปี 2558 จำนวนเงิน 242.83 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 61.80 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอะไหล่ของเครื่องบินที่ปลดประจำการแล้ว รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 4,891.45 ล้านบาท

6.13 การบริหารสภาพคล่อง

ในปี 2561 บริษัทได้จัดหาเงินทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้น และระยะยาว ดังนี้

1. การจัดหาเงินกู้ระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อใช้ในการซื้ออะไหล่เครื่องยนต์
2. การจัดหาเงินกู้ยืมระยะยาวด้วยวิธีการเช่าซื้อ โดยใช้เครื่องบินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพื่อชำระค่าเครื่องบิน
3. การออกหุ้นกู้จำนวน 6,000 ล้านบาท ในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 และ 7,000 ล้านบาท ในเดือนสิงหาคม 2561

เพื่อชำระคืนหุ้นกู้ครบกำหนดชำระ และ/หรือคืนเงินกู้ของบริษัทรวมทั้งกู้ยืมมาเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในบริษัท

4. เบิกใช้วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนจากสถาบันการเงินในประเทศ เพื่อจ่ายชำระคืนหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอน

นอกจากนี้ บริษัทยังได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนจากสถาบันการเงินประเภทวงเงิน Committed Credit Line จำนวน 3,000 ล้านบาท ระยะเวลา 3 ปี และวงเงิน Uncommitted Credit Line จำนวน 2,000 ล้านบาท ระยะเวลา 1 ปี เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการ รวมทั้งได้อนุมัติต่ออายุวงเงินสินเชื่อที่ครบกำหนดสัญญา รวมจำนวน 8,000 ล้านบาท ให้กับบริษัท

จากข้อมูลข้างต้น และการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดปี 2562 ภายใต้เงื่อนไขที่ใช้ความระมัดระวัง พบว่า บริษัทยังคงมีเงินสดสำรองในมือคงเหลือ (Cash on hand) อยู่ในระดับที่เพียงพอ และสามารถดำเนินกิจการตามปกติ หากไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทไม่สามารถควบคุมได้

6.14 เงินกู้ยืมระยะยาว งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท

สกุลเงินกู้	ตามสกุลเงินกู้		หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560	2561	2560
เงินยูโร	383,376,783	405,975,653	14,372.18	15,992.92
เงินเยน	2,404,029,808	3,244,029,808	713.91	952.54
เงินบาท	9,358,461,551	10,534,736,842	9,358.46	10,534.74
รวมเงินกู้ยืมระยะยาว			24,444.55	27,480.20
หัก ส่วนที่ครบกำหนดชำระภายในหนึ่งปี			4,633.18	4,813.18
คงเหลือส่วนที่เป็นเงินกู้ยืมระยะยาว			<u>19,811.37</u>	<u>22,667.02</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินกู้ยืมจากต่างประเทศสกุลเงินยูโรผ่านกระทรวงการคลัง จำนวนเงิน 14,372.18 ล้านบาท เงินกู้จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย สกุลเงินเยน เป็นจำนวนเงิน 713.91 ล้านบาท และเงินกู้ยืมภายในประเทศจากธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ จำนวนเงิน 9,358.46 ล้านบาท รวมเป็นเงินกู้ยืมทั้งสิ้น 24,444.55 ล้านบาท และโอนไปเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนเงิน 4,633.18 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวนเงิน 19,811.37 ล้านบาท

เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนเงิน 4,633.18 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินจำนวนเงิน 3,185.09 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนเงิน 1,448.09 ล้านบาท

เงินกู้ยืมระยะยาวคงเหลือจำนวนเงิน 19,811.37 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินจำนวนเงิน 4,173.37 ล้านบาท และเงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนเงิน 15,638.00 ล้านบาท

6.15 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท

หน่วย : ล้านบาท

หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าเครื่องบิน	2561		2560	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน
ภายใน 1 ปี	8,699.91	8,200.50	9,762.01	9,211.18
เกิน 1 ปี – 5 ปี	30,117.04	24,571.82	29,669.03	24,374.47
เกิน 5 ปี	20,165.06	12,973.04	23,085.69	14,961.20
รวม	58,982.01	45,745.36	62,516.73	48,546.85

บริษัทได้ทำสัญญาเช่าเครื่องบิน โดยมีสิทธิเลือกที่จะซื้อได้จากสถาบันการเงินต่างประเทศและในประเทศรวม 20 แห่ง และแสดงมูลค่าตามนโยบายการบัญชีข้อ 4.10 โดยในงวดบัญชีปี 2561 มีจำนวนคงเหลือ 32 ลำ เป็นภาระหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าทั้งสิ้นที่มีกำหนดจ่ายในระหว่างปี 2562 - 2573 รวม 65,682.69 ล้านบาท หักส่วนที่จะบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายเมื่อถึงกำหนดจ่ายประมาณ 6,700.68 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินต้นภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน ดังกล่าวจำนวน 58,982.01 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 โอนไปเป็นหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 8,699.91 ล้านบาท คงเหลือเป็นหนี้สินระยะยาว 50,282.10 ล้านบาท

6.16 หนี้กู้

หน่วย : ล้านบาท

การจัดจำหน่าย								การปล่อย					หนี้กู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 61
มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2561	2562	2563	2564	2565	
สามัญ /2548 23 ธันวาคม 2548	60,000	1 (ชุดที่ 4)	2552	20 มกราคม 2562	10	6.00	3,600.00						3,600.00
สามัญ /2553 28 เมษายน 2553	40,000	1 (ชุดที่ 1)	2554	13 พฤษภาคม 2561	7	ปีที่ 1-3 ร้อยละ 4.00	1,555.00	13 พฤษภาคม					-
		1 (ชุดที่ 2)	2554	13 พฤษภาคม 2564	10	ปีที่ 4-6 ร้อยละ 4.50 ปีที่ 7 ร้อยละ 5.25	833.00						833.00
		1 (ชุดที่ 4)	2554	13 พฤษภาคม 2561	7	ปีที่ 1-4 ร้อยละ 4.25	1,445.00	13 พฤษภาคม					-
		1 (ชุดที่ 5)	2554	13 พฤษภาคม 2564	10	ปีที่ 5-8 ร้อยละ 4.75 ปีที่ 9-10 ร้อยละ 5.35	2,167.00						2,167.00
								6,000.00					
		1 (ชุดที่ 1)	2555	16 กุมภาพันธ์ 2562	7	4.41	1,000.00	1,000.00					
		1 (ชุดที่ 2)	2555	16 กุมภาพันธ์ 2565	10	4.75	2,000.00	2,000.00					
								3,000.00					
		2	2555	23 มีนาคม 2567	12	4.98	1,500.00	1,500.00					
								1,500.00					
		3 (ชุดที่ 2)	2555	11 ตุลาคม 2562	7	4.70	1,500.00	1,500.00					
		3 (ชุดที่ 3)	2555	11 ตุลาคม 2565	10	4.90	1,500.00	1,500.00					
						3,000.00							
ระหว่างปี 2556 16 พฤษภาคม 2556		1	2556	16 พฤษภาคม 2561	5	4.18	5,000.00	16 พฤษภาคม					-
							5,000.00						

มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	การจัดจำหน่าย							การไถ่ถอน					หุ้นผู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 61	
	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2561	2562	2563	2564	2565		
ครั้งที่ 2 /2558 30 กันยายน 2558	8,000	ชุดที่ 1	2558	30 กันยายน 2561	3	3.46	1,000.00	30 กันยายน						-
		ชุดที่ 2	2558	30 กันยายน 2563	5	4.14	1,500.00							1,500.00
		ชุดที่ 3	2558	30 กันยายน 2565	7	4.44	2,500.00							2,500.00
		ชุดที่ 4	2558	30 กันยายน 2568	10	4.74	3,000.00							3,000.00
							8,000.00							
ระหว่างปี 2559 ครั้งที่ 1 /2559 23 ธันวาคม 2559	7,000	ชุดที่ 1	2559	23 ธันวาคม 2562	3	2.97	500.00							500.00
		ชุดที่ 2	2559	23 ธันวาคม 2564	5	3.45	500.00							500.00
		ชุดที่ 3	2559	23 ธันวาคม 2566	7	3.66	1,000.00							1,000.00
		ชุดที่ 4	2559	23 ธันวาคม 2569	10	4.35	3,000.00							3,000.00
		ชุดที่ 5	2559	23 ธันวาคม 2571	12	4.66	2,000.00							2,000.00
							7,000.00							
ระหว่างปี 2560 ครั้งที่ 1 /2560 23 มิถุนายน 2560	8,000	ชุดที่ 1	2560	23 มิถุนายน 2563	3	2.74	1,000.00							1,000.00
		ชุดที่ 2	2560	23 มิถุนายน 2565	5	3.06	1,000.00							1,000.00
		ชุดที่ 3	2560	23 มิถุนายน 2567	7	3.57	1,000.00							1,000.00
		ชุดที่ 4	2560	23 มิถุนายน 2570	10	4.04	3,000.00							3,000.00
		ชุดที่ 5	2560	23 มิถุนายน 2575	15	4.68	2,000.00							2,000.00
							8,000.00							

การจัดจำหน่าย								การไถ่ถอน					หุ้นผู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 61
มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2561	2562	2563	2564	2565	
ระหว่างปี 2561 ครั้งที่ 1 /2561 28 กุมภาพันธ์ 2561	6,000	ชุดที่ 1	2561	28 กุมภาพันธ์ 2566	5	2.74	1,200.00						1,200.00
		ชุดที่ 2	2561	28 กุมภาพันธ์ 2568	7	3.19	1,000.00						1,000.00
		ชุดที่ 3	2561	28 กุมภาพันธ์ 2571	10	3.76	2,400.00						2,400.00
		ชุดที่ 4	2561	28 กุมภาพันธ์ 2576	15	4.18	1,400.00						1,400.00
							6,000.00						
ครั้งที่ 2 /2561 16 สิงหาคม 2561	7,000	ชุดที่ 1	2561	16 สิงหาคม 2562	1	2.25	500.00						500.00
		ชุดที่ 2	2561	16 สิงหาคม 2563	2	2.47	800.00						800.00
		ชุดที่ 3	2561	16 สิงหาคม 2564	3	2.70	500.00						500.00
		ชุดที่ 4	2561	16 สิงหาคม 2566	5	3.23	500.00						500.00
		ชุดที่ 5	2561	16 สิงหาคม 2571	10	4.04	2,200.00						2,200.00
		ชุดที่ 6	2561	16 สิงหาคม 2573	12	4.42	1,200.00						1,200.00
		ชุดที่ 7	2561	16 สิงหาคม 2576	15	4.62	1,300.00						1,300.00
							7,000.00						
รวม													64,850.00

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีหุ้นผู้คงเหลือ 64,850.00 ล้านบาท ได้โอนเป็นหนี้สินถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 9,530.00 ล้านบาท คงเหลือเป็นหนี้สินระยะยาว 55,320.00 ล้านบาท

บริษัทได้ขึ้นทะเบียนหุ้นกู้ไว้กับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (Thai BMA) และอยู่ในระบบซื้อขายหุ้นกู้ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นการออกหุ้นกู้ครั้งที่ 1/2552 ซึ่งเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนในวงจำกัด (ไม่เกิน 10 ราย)

6.17 หนี้สินหมุนเวียนอื่น - อื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>	<u>2561</u>	<u>2560</u>
เจ้าหนี้ค่าธรรมเนียมนามบิน	5,508.54	5,402.25	5,508.54	5,402.25
รายได้รอดตัดบัญชี	4.42	4.41	4.13	4.14
ภาษีรอนำส่ง	594.00	551.04	593.42	549.03
เจ้าหนี้ค่าใช้จ่ายพนักงานท้องถิ่นในต่างประเทศ	570.09	569.16	570.09	569.16
เงินมัดจำรับ	888.76	950.23	878.27	941.69
เจ้าหนี้พนักงาน	3.03	7.16	3.03	7.16
รายได้รับล่วงหน้า	341.59	-	341.59	-
เจ้าหนี้สินทรัพย์รอเรียกเก็บ	86.87	-	86.87	-
เจ้าหนี้อื่น ๆ	<u>1,053.57</u>	<u>141.01</u>	<u>2,298.05</u>	<u>1,691.58</u>
รวม	<u>9,050.87</u>	<u>7,625.26</u>	<u>10,283.99</u>	<u>9,165.01</u>

6.18 เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยจ่ายสมทบกองทุนฯ ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนพนักงาน บริษัทแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และยอดคงเหลือของกองทุนฯ ในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทรวมทั้งรับรู้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานกองทุนฯ เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัท รายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2561</u>	<u>2560</u>
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,970.42	3,942.10
อื่น ๆ	<u>24.26</u>	<u>22.70</u>
รวม	<u>3,994.68</u>	<u>3,964.80</u>
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	169.69	173.70
กองทุนบำเหน็จพนักงาน	<u>3,824.99</u>	<u>3,791.10</u>
รวม	<u>3,994.68</u>	<u>3,964.80</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 กองทุนฯ มียอดคงเหลือ 3,824.99 ล้านบาท เท่ากับยอดภาระผูกพันของบริษัทที่จะต้องจ่ายให้พนักงาน (ในงวดบัญชีนี้ บริษัทจ่ายสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงานเป็นจำนวนเงิน 157.07 ล้านบาท และหักกับยอดจ่ายสมทบตามภาระผูกพันจำนวนเงิน 3.24 ล้านบาท คงเหลือเป็นจำนวนเงิน 153.83 ล้านบาท)

6.19 ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน งบการเงินเฉพาะบริษัท

ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน แบ่งเป็น 5 โครงการ ประกอบด้วย

6.19.1 การจ่ายเงินตอบแทนความชอบในการทำงาน

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานเกษียณอายุได้รับเงินค่าตอบแทนความชอบในการทำงาน โดยพนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี จะได้รับค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 180 วัน และพนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ได้รับเงินค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 300 วัน

6.19.2 ผลประโยชน์ค่ารักษาพยาบาลหลังเกษียณ

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่เกษียณอายุ และพนักงานที่ได้รับอนุมัติให้เกษียณอายุ ก่อนกำหนด รวมทั้งคู่สมรสและบุตรอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ที่ยังมิได้สมรสมีสิทธิเข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลของบริษัททุกแห่งได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

6.19.3 การจ่ายเงินค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปี

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่เกษียณอายุและพนักงานที่ได้รับอนุมัติให้เกษียณอายุก่อนกำหนด ได้รับเงินค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปีของพนักงานตามจำนวนวันที่เหลืออยู่ในแต่ละปีและสะสมได้ไม่เกิน 3 ปี ติดต่อกัน

6.19.4 ผลตอบแทนพนักงานระยะยาว (แหวน - เข็ม)

บริษัทจะมอบรางวัลให้แก่พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานครบ 15 ปี และครั้งต่อไปจะมอบให้เมื่อพนักงานปฏิบัติงานครบ 25 ปี และ 35 ปี

6.19.5 บัตรโดยสารฟรีหลังเกษียณ

บริษัทให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานที่ทำงานกับบริษัทมาครบ 15 ปี มีสิทธิขอบัตรโดยสารฟรี ประเภทสำรองที่นั่งได้ เฉพาะเส้นทางที่บริษัททำการบินได้ 1 เที่ยวบิน และหากพนักงานยังคงทำงานอยู่กับบริษัทจะใช้สิทธินี้ได้ อีกทุกรอบ 5 ปี ภายหลังจากวันที่มีสิทธิครั้งก่อนและพนักงานสามารถเก็บสะสมสิทธิไว้ใช้เมื่อใดก็ได้

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน				
ณ วันต้นงวด	12,594.37	11,920.07	12,573.33	11,903.86
ปรับปรุงการผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	133.14	-	133.14	-
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	556.06	520.04	496.38	515.76
ต้นทุนดอกเบี้ย	397.68	379.05	396.24	378.66
ผลประโยชน์ที่จ่าย	(372.98)	(224.95)	(372.98)	(224.95)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลัก				
คณิตศาสตร์ประกันภัย	267.15	0.16	267.15	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน				
ณ วันสิ้นงวด	<u>13,575.42</u>	<u>12,594.37</u>	<u>13,493.26</u>	<u>12,573.33</u>

ข้อสมมติในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัย

	2561	2560
อัตราคิดลด	2.75% - 3.50%	3.2%
อัตราเงินเฟ้อ	1.75%	3.0%
อัตราการขึ้นเงินเดือน	3.0% - 7.0%	3.0% - 7.0%
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน	0.0% - 9.0%	0.0% - 9.0%
อัตราเงินเพื่อค่ารักษาพยาบาล	6.0%	6.0%
อัตรามรณะ	TMO17	TMO17

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติหลักในการคำนวณ

การประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงานตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีความอ่อนไหวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติต่าง ๆ ที่ใช้ในการคำนวณ การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติอาจเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจ และประชากรในโครงการผลประโยชน์ โดยการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติแต่ละข้อนั้นเกิดขึ้นแยกจากกัน

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติหลักต่อมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

การเปลี่ยนแปลงมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สิน
สำหรับผลประโยชน์พนักงาน

	อัตราเพิ่มขึ้น 1 %	อัตราลดลง 1 %
อัตราคิดลด	(1,423.98)	1,748.78
อัตราการขึ้นเงินเดือน	1,030.19	(903.28)
อัตราเงินเพื่อค่ารักษาพยาบาล	746.00	(568.91)

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เห็นชอบพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้น 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้กำหนดให้ “นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยให้ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างเพิ่มเติม หากลูกจ้างทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไป ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วัน” ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อบริษัทเนื่องจากบริษัทยึดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่มีผลบังคับใช้กับบริษัทย่อย แต่ไม่มีผลกระทบต่องบการเงินรวม

6.20 ประมาณการหนี้สินระยะยาว

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันต้นงวด	10,310.08	7,365.83	9,318.99	7,034.08
รายการเคลื่อนไหวสำหรับงวด	4,398.01	2,944.25	3,774.94	2,284.91
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันสิ้นงวด	14,708.09	10,310.08	13,093.93	9,318.99

หน่วย : ล้านบาท

ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 (งบการเงินเฉพาะบริษัท) ประกอบด้วย

6.20.1 ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษา ให้บริษัทชำระเงินค่าเสียหาย คืนเงินค้ำประกัน หรือเงินค่าปรับ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3.19 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

6.20.2 บริษัทรับรู้รายการประมาณการหนี้สินระยะยาว ค่าซ่อมแซมและบำรุงอากาศยาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวนเงิน 13,090.74 ล้านบาท เป็นรายการสำรองค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่น ๆ สำหรับรายการซ่อมที่จะต้องจ่ายเงินในอนาคตตามสัญญา ทั้งนี้ เพื่อรับรู้ภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ในการซ่อมบำรุงเครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่น ๆ ตลอดอายุสัญญาเช่า รวมถึงการเตรียมสภาพเครื่องบินก่อนการส่งมอบคืนตามที่ได้ให้เจ้ากำหนดเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า โดยมีข้อสมมติในการประมาณการค่าซ่อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามชั่วโมงบิน รอบการบิน รอบการซ่อมใหญ่ และอายุสัญญาเช่า บันทึกคิดคำนวณตามสัดส่วนระยะเวลาที่บริษัทใช้งาน ประกอบด้วย การสำรองค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินและส่วนประกอบอื่น ๆ จำนวนเงิน 5,750.96 ล้านบาท เครื่องยนต์เครื่องบิน จำนวนเงิน 7,198.09 ล้านบาท (เครื่องยนต์เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน จำนวนเงิน 4,941.23 ล้านบาท และภายใต้สัญญาเช่าการเงิน จำนวนเงิน 2,256.86 ล้านบาท) และค่าซ่อมบำรุงเพื่อเตรียมสภาพเครื่องบินเมื่อส่งมอบคืนตามสัญญาเช่า จำนวนเงิน 141.69 ล้านบาท

6.21 เงินปันผลจ่าย

ที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2561 มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560

6.22 ทุนเรือนหุ้น

บริษัทมีทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นทุนจดทะเบียน 26,989.00 ล้านบาท ทุนที่ออกและชำระแล้วจำนวน 21,827.72 ล้านบาท

6.23 ทุนสำรองตามกฎหมาย

บริษัทมีทุนสำรองตามกฎหมาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 2,691.28 ล้านบาท

6.24 รายได้อื่น ๆ

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	786.59	-	786.57	-
เงินปันผลจากบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทอื่น	1.20	1.45	346.16	301.61
รายได้จากการให้บริการอื่นของฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน	566.22	705.73	566.22	705.73
รายได้ค่าปรับจากการส่งมอบเครื่องบินล่าช้า	133.24	446.56	133.24	446.56
รายได้ค่าปรับอื่น ๆ	393.06	199.64	393.06	199.64
รายได้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุอุทกภัย	-	101.56	-	101.56
รายได้จากการให้บริการห้องรับรองลูกค้า	116.80	102.33	116.80	102.33
รายได้จากการให้บริการสายการบินไทยสมายล์	-	-	53.78	66.74
รายได้ค่าบริการจัดการที่สนามบินสุวรรณภูมิ	67.36	68.74	67.36	68.74
รายได้ค่าบริการผู้โดยสารสายการบินอื่นที่สนามบินสุวรรณภูมิ	106.73	78.31	106.73	78.31
รายได้จากการให้บริการ Internet บนเครื่องบิน	16.61	9.16	16.61	9.16
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	656.96	-	697.50	-
รายได้เงินชดเชยจากการประกันภัยทรัพย์สิน และประกันภัยบุคคล	263.46	1.62	263.46	1.62
อื่น ๆ	426.35	373.37	426.47	309.53
รวม	3,534.58	2,088.47	3,973.96	2,391.53

6.25 ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	30,073.47	28,932.51	29,228.68	28,370.61
ผลประโยชน์พนักงาน	713.90	674.13	652.78	669.48
ค่าตอบแทนผู้บริหารบริษัท	68.36	76.75	61.07	70.22
ค่าตอบแทนกรรมการบริษัท	18.88	18.91	15.67	15.97
รวม	30,874.61	29,702.30	29,958.20	29,126.28

ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้บริหาร หมายถึง กรรมการผู้จัดการบริษัท ผู้บริหารบริษัท 4 รายแรก และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้บริหารรายที่ 4 ทุกราย ต่อจากกรรมการผู้จัดการบริษัท โดยรวมผู้บริหารบริษัท ในสายงานบัญชีหรือการเงินบางคน

6.26 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน

หน่วย : ล้านบาท

	2561		2560	
	จำนวน	จำนวนเงิน	จำนวน	จำนวนเงิน
เครื่องบิน	19	3,064.02	16	2,514.02
เครื่องยนต์	10	85.95	5	207.32
รวม		3,149.97		2,721.34

ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบินและเครื่องยนต์อะไหล่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวนเงิน 3,149.97 ล้านบาท ประกอบด้วยผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A330-300 จำนวน 3 ลำ A340-500 จำนวน 3 ลำ A340-600 จำนวน 6 ลำ B737-400 จำนวน 4 ลำ และ B747-400 จำนวน 2 ลำ รวม 19 ลำ จำนวนเงิน 3,064.02 ล้านบาท และผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องยนต์อะไหล่ TRENТ 556 จำนวน 2 เครื่องยนต์ CFM56-3C1 จำนวน 2 เครื่องยนต์ PW4158 จำนวน 4 เครื่องยนต์ CF6-80C2A5 จำนวน 2 เครื่องยนต์ รวม 10 เครื่องยนต์ จำนวนเงิน 85.95 ล้านบาท

6.27 ค่าใช้จ่ายอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
ค่าเช่าสำนักงานและสาธารณูปโภค	2,511.05	2,685.73	2,511.05	2,685.73
ค่าเครื่องใช้สำนักงาน	155.16	173.51	155.16	173.51
ค่าซ่อมแซมอาคารและอุปกรณ์	689.49	656.16	689.49	656.16
ค่าจ้างแรงงานภายนอก	2,020.61	1,969.31	2,020.61	1,969.31
ค่าที่ปรึกษาและบริการ	636.39	533.78	636.39	533.78
ค่าดำเนินการป้องกันการค้าที่ไม่เป็นธรรม	38.65	27.95	38.65	27.95
ค่าเช่าและบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	674.99	645.61	674.99	645.61
ค่าเช่าเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สำนักงาน	230.97	228.53	230.97	228.53
ค่าเดินทางและยานพาหนะ	567.23	593.82	567.23	593.82
ค่าสิทธิประโยชน์	419.51	389.54	419.51	389.54
ค่าเสียหายให้ลูกค้า	342.16	365.96	342.16	365.96
ค่าเชื้ออะไหล่เครื่องบินที่เสื่อมสภาพและไม่ได้ใช้งาน	403.47	327.64	403.47	327.64
ค่าใช้จ่ายบริการระวางขนส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์	222.64	192.80	222.64	192.80
ค่าใช้จ่ายร่วมลงทุนในกลุ่ม STAR ALLIANCE	53.83	56.32	53.83	56.32
ภาษีการค้าและภาษีโรงเรือน	244.27	351.26	244.27	351.26
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	176.39	0.06	176.19	0.37
ค่าบริการในการใช้ระบบ IT HOSTING	79.62	87.41	79.62	87.41
ค่าปรับและดอกเบี้ย	33.47	(97.10)	33.47	(97.10)
ค่ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	21.56	157.64	21.56	157.64
ค่าขนส่งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ	132.15	109.66	132.15	109.66
ขาดทุนจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	-	122.01	-	111.58
อื่น ๆ	589.59	641.77	166.26	492.17
รวม	10,243.20	10,219.37	9,819.67	10,059.65

6.28 กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น

กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

หน่วย : ล้านบาท/ล้านหุ้น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560	2561	2560
กำไร(ขาดทุน)ที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่	(11,625.17)	(2,107.35)	(8,064.27)	328.52
จำนวนหุ้นสามัญที่ออก ณ วันที่ 1 มกราคม	2,182.77	2,182.77	2,182.77	2,182.77
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	2,182.77	2,182.77	2,182.77	2,182.77
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน(บาท)	(5.33)	(0.97)	(3.69)	0.15

6.29 การส่งเสริมการลงทุน

บริษัทได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน สำหรับการดำเนินการขนส่งทางอากาศของเครื่องบินโดยสาร ประกอบด้วยกิจกรรมการขนส่งผู้โดยสารและกิจกรรมการขนส่งสินค้า ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

บัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่	วันที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน
1874(2)/2552	19 พฤศจิกายน 2552
1446(2)/2554	21 เมษายน 2554
1178(2)/2555	10 กุมภาพันธ์ 2555
1627(2)/2555	22 พฤษภาคม 2555
2576(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
2577(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
1220(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1221(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1590(2)/2556	1 พฤษภาคม 2556
2357(2)/2556	27 กันยายน 2556
2358(2)/2556	27 กันยายน 2556
2360(2)/2556	27 กันยายน 2556
2362(2)/2556	27 กันยายน 2556
2363(2)/2556	27 กันยายน 2556
2364(2)/2556	27 กันยายน 2556
2365(2)/2556	27 กันยายน 2556
2366(2)/2556	27 กันยายน 2556
2367(2)/2556	27 กันยายน 2556

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบางประการ สิทธิพิเศษรวมถึงการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นระยะเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ รายได้จากการขายหรือการให้บริการ แยกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2561	2560
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	110,196.49	100,321.41
กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	77,720.24	82,157.52
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	187,916.73	182,478.93

6.30 ส่วนงานดำเนินงาน

ปัจจัยในการกำหนดส่วนงาน

บริษัทกำหนดส่วนงานที่รายงานตามลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยผู้บริหารพิจารณาจากโครงสร้างองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินกิจการด้านการบินพาณิชย์

บริษัทมีส่วนงานที่รายงาน 3 ส่วนงาน ประกอบด้วย ส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ส่วนงานหน่วยธุรกิจ และ ส่วนงานกิจการอื่น ๆ โดยส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ประกอบด้วย บริการขนส่งผู้โดยสาร บริการขนส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์ และไปรษณีย์ภัณฑ์ ส่วนงานหน่วยธุรกิจเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ประกอบด้วย การพาณิชย์สินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น และครัวการบิน และส่วนงานกิจการอื่น ๆ เป็นกิจการสนับสนุนการขนส่งประกอบด้วย การบริการอำนวยความสะดวกการบิน การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีบนเครื่องบิน การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ฝ่ายช่าง และการดำเนินงานของบริษัทย่อย

เกณฑ์การวัดมูลค่า

บริษัทบันทึกรายการโอนรายได้ระหว่างส่วนงานด้วยราคาที่ขายให้กับลูกค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทหักส่วนลด ส่วนงานหน่วยธุรกิจด้านการบริการลูกค้าภาคพื้นบันทึกด้วยราคาต้นทุนหักส่วนลด ส่วนงานกิจการอื่น ๆ บันทึกด้วยราคาต้นทุนงบประมาณ และบริษัทได้ตัดบัญชีรายการโอนระหว่างกันดังกล่าวในการจัดทำงบการเงินรวม

กำไร(ขาดทุน)รวมก่อนภาษีเงินได้ของแต่ละส่วนงานเกิดขึ้นจากรายได้รวมหักต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สินทรัพย์ของส่วนงาน เป็นสินทรัพย์ที่ใช้ดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ
หนี้สินของส่วนงาน เป็นหนี้สินในการดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ

6.30.1 ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน มีรายละเอียดดังนี้
งบการเงินรวม

งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		กิจการอื่น ๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
รายได้ภายนอก	182,595.58	177,746.31	10,639.52	9,834.71	2,730.04	2,275.96	195,965.14	189,856.98
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ระหว่างส่วนงาน	(14,441.58)	(14,612.51)	9,940.86	9,854.59	4,500.72	4,757.92	-	-
ดอกเบี้ยรับ	170.08	159.00	-	-	5.29	11.43	175.37	170.43
ผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน								
เงินตราต่างประเทศ	890.34	(1,406.40)	-	-	20.51	(174.85)	910.85	(1,581.25)
รายได้อื่น ๆ	<u>3,362.28</u>	<u>2,041.68</u>	<u>110.43</u>	<u>44.32</u>	<u>61.87</u>	<u>2.47</u>	<u>3,534.58</u>	<u>2,088.47</u>
รวมรายได้	<u>172,576.70</u>	<u>163,928.08</u>	<u>20,690.81</u>	<u>19,733.62</u>	<u>7,318.43</u>	<u>6,872.93</u>	<u>200,585.94</u>	<u>190,534.63</u>
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	(56,261.52)	(47,191.23)	-	-	(3,834.16)	(3,023.44)	(60,095.68)	(50,214.67)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(17,551.61)	(17,039.68)	(7,340.17)	(7,137.68)	(5,982.83)	(5,524.94)	(30,874.61)	(29,702.30)
ค่าบริการการบิน	(20,841.71)	(21,249.76)	(45.99)	(48.91)	(1,277.15)	(1,054.76)	(22,164.85)	(22,353.43)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(17,724.36)	(15,621.14)	(379.43)	(441.49)	(941.57)	(958.84)	(19,045.36)	(17,021.47)
ผลขาดทุนจากการค้ำของสินทรัพย์								
และเครื่องบิน	(3,458.98)	(3,191.31)	-	-	-	-	(3,458.98)	(3,191.31)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(58,607.47)	(54,058.98)	(7,420.53)	(7,177.33)	(5,494.03)	(4,830.83)	(71,522.03)	(66,067.14)
ต้นทุนทางการเงิน	(4,507.46)	(4,717.22)	-	-	-	-	(4,507.46)	(4,717.22)
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนใน								
บริษัทร่วม	<u>(522.83)</u>	<u>(162.04)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(522.83)</u>	<u>(162.04)</u>
รวมค่าใช้จ่าย	<u>(179,475.94)</u>	<u>(163,231.36)</u>	<u>(15,186.12)</u>	<u>(14,805.41)</u>	<u>(17,529.74)</u>	<u>(15,392.81)</u>	<u>(212,191.80)</u>	<u>(193,429.58)</u>
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	<u>(6,899.24)</u>	<u>696.72</u>	<u>5,504.69</u>	<u>4,928.21</u>	<u>(10,211.31)</u>	<u>(8,519.88)</u>	<u>(11,605.86)</u>	<u>(2,894.95)</u>
รายได้(ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	<u>68.29</u>	<u>846.69</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(31.56)</u>	<u>(23.79)</u>	<u>36.73</u>	<u>822.90</u>
กำไร(ขาดทุน)ของส่วนงาน	<u>(6,830.95)</u>	<u>1,543.41</u>	<u>5,504.69</u>	<u>4,928.21</u>	<u>(10,242.87)</u>	<u>(8,543.67)</u>	<u>(11,569.13)</u>	<u>(2,072.05)</u>

สินทรัพย์และหนี้สิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		กิจการอื่น ๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2561	2560	2561	2560	2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์หมุนเวียน	37,573.83	38,549.58	715.55	673.70	5,318.76	5,837.54	43,608.14	45,060.82
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและเงินลงทุน								
ระยะยาวอื่น	2,364.71	3,461.80	-	-	4.01	4.13	2,368.72	3,465.93
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	171,791.37	179,986.65	5,225.78	5,302.29	2,581.53	2,813.67	179,598.68	188,102.61
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	35,816.83	36,713.37	0.01	0.05	1,388.94	977.03	37,205.78	37,690.45
สินทรัพย์ที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	<u>5,939.88</u>	<u>6,454.74</u>
สินทรัพย์รวม							<u>268,721.20</u>	<u>280,774.55</u>
หนี้สินหมุนเวียน	75,829.13	81,456.09	499.29	734.53	11,316.10	9,813.55	87,644.52	92,004.17
หนี้สินไม่หมุนเวียน	157,210.15	154,805.02	-	-	2,146.28	1,100.69	159,356.43	155,905.71
หนี้สินที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	<u>1,263.91</u>	<u>851.87</u>
หนี้สินรวม							<u>248,264.86</u>	<u>248,761.75</u>

6.30.2 รายได้จำแนกตามภูมิศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้
งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

สำหรับงวด	รายได้ภายในประเทศ			รายได้ต่างประเทศ			รายได้ค่าเช่า เหมาลำ และอื่น ๆ	รายได้อื่น			รวม
	กิจการ ขนส่ง ทางอากาศ	หน่วยธุรกิจ	กิจการอื่น ๆ	เอเชีย	ยุโรป	ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์		ดอกเบี้ยรับ	ผลกำไร(ขาดทุน) จากอัตรา แลกเปลี่ยน เงินตรา ต่างประเทศ	รายได้อื่น ๆ	
ม.ค. - ธ.ค. 61	11,576.61	10,639.52	2,730.03	100,255.28	53,691.60	16,309.26	762.84	175.37	910.85	3,534.58	200,585.94
ม.ค. - ธ.ค. 60	15,366.37	9,834.71	2,275.96	94,532.15	50,825.78	16,765.43	256.58	170.43	(1,581.25)	2,088.47	190,534.63

6.31 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในงวดบัญชีนี้บริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,216.33 ล้านบาท สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงาน ไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพบริหารงานโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน วรณ จำกัด และบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด

6.32 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

6.32.1 บริษัทมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ที่มีได้แสดงในงบการเงิน ดังนี้

- บริษัทได้ขอให้ธนาคารในประเทศออกหนังสือค้ำประกันในวงเงิน 18.98 ล้านบาท และธนาคารต่างประเทศออกหนังสือค้ำประกันในวงเงิน 669.05 ล้านบาท โดยกรณีบริษัทผิดสัญญา ผู้รับหนังสือค้ำประกันสามารถเรียกร้องให้ธนาคารชำระหนี้แทนได้ และธนาคารจะตามเรียกเก็บเงินคืนจากบริษัทในภายหลัง

- บริษัทถูกฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีพิพาทแรงงานเป็นจำนวน 14 คดี วงเงินประมาณ 91.82 ล้านบาท และถูกฟ้องร้องเป็นจำเลยในคดีเรียกค่าเสียหายในประเทศและต่างประเทศรวมวงเงินประมาณ 292.69 ล้านบาท

- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สำนักงานสาขาพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา มีภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มจากสรรพากรราชอาณาจักรกัมพูชากรณีการตีความข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน สำหรับเดือนตุลาคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2558 โดยประเมินจากภาษี 3 ประเภท ได้แก่ Tax on Profit, Specific Tax และ Withholding Tax รวมภาษีที่ถูกประเมินเพิ่มพร้อมเบี้ยปรับและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงิน 7.28 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 237.44 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีการประเมินภาษี Corporate income tax, Specific Tax และ Withholding Tax เพิ่มเติมสำหรับเดือนตุลาคม 2558 ถึงเดือนธันวาคม 2558 และเดือนมกราคม 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 รวมจำนวนเงิน 3.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 105.35 ล้านบาท รวมภาษีที่บริษัทถูกประเมินเพิ่มพร้อมเบี้ยปรับและดอกเบี้ยจำนวนทั้งหมดเป็นจำนวนเงิน 10.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 342.79 ล้านบาท ซึ่งบริษัททำหนังสือโต้แย้งการประเมินดังกล่าวโดยผ่านที่ปรึกษาภาษี ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมสรรพากร ราชอาณาจักรกัมพูชา

- บริษัทเป็นผู้ประกอบการในเขตปลอดอากรได้รับหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงจากกรมศุลกากร ที่ กค 0503(4)/621 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2560 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความครบถ้วนของใบอนุญาตนำเข้าอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับสินค้าที่ควบคุมการนำเข้า โดยเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรได้ประเมินค่าภาษีอากรที่ขาดตามใบขนสินค้าขาเข้า 252 ฉบับ แล้วพบว่า ราคาสินค้าจำนวน 492.73 ล้านบาท อากรขาเข้าจำนวน 244.36 ล้านบาท ภาษีสรรพสามิตจำนวน 754.47 ล้านบาท ภาษีเพื่อมหาดไทยจำนวน 75.45 ล้านบาท ภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 109.69 ล้านบาท เงินบำรุงสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพจำนวน 14.91 ล้านบาท และเงินบำรุงองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยจำนวน 11.18 ล้านบาท บริษัทได้ทำหนังสือชี้แจงกรณีดังกล่าวต่อกรมศุลกากร ตามหนังสือที่ กบ 01/399 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมศุลกากร

6.32.2 ความคับหน้าคดีละเมิดกฎหมายป้องกันการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Antitrust) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีบริษัทถูกสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Cargo Civil Case ในประเทศอังกฤษ ร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ย

บริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบิน ถูกสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยหลัก ในคดีแพ่งที่ประเทศอังกฤษ ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อใช้สิทธิฟ้องไต่เบี่ยบริษัทตาม Part 20 แห่ง กฎหมายวิธีพิจารณาความ ประเทศอังกฤษ สืบเนื่องจากการที่สายการบิน British Airways ถูกกลุ่มโจทก์ฟ้องให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการกำหนดราคา ค่าธรรมเนียมพิเศษ (Fuel Surcharge และ Security Surcharge) ในประเทศอังกฤษ ต่อมาศาลได้มีคำสั่งให้คู่ความทุกฝ่ายเข้า เจริจาประนีประนอมยอมความโดยวิธีการไกล่เกลี่ย และเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 คู่ความทุกฝ่ายได้เข้าทำสัญญา ประนีประนอมยอมความกันแล้ว โดยไม่มีการยอมรับผิดตามข้อกล่าวหาของโจทก์และ British Airways แต่อย่างไร หลังจกนี้ โจทก์และสายการบิน British Airways จะร่วมกันแจ้งการประนีประนอมยอมความและยุติคดีต่อศาล

อนึ่ง สายการบินทั้งหมดที่ถูกสายการบิน British Airways ใช้สิทธิฟ้องไต่เบี่ยเช่นเดียวกับบริษัทได้ ดำเนินการเจรจาประนีประนอมในลักษณะเช่นเดียวกัน

2. กรณีบริษัทถูกฟ้องในคดี Cargo Civil Case ในสาธารณรัฐเกาหลี

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557 บริษัทได้รับแจ้งจากสำนักงานสาขาของบริษัทในสาธารณรัฐเกาหลีว่า กลุ่มบริษัทแอลจี ได้แก่ LG Chemical, LG Electronics, LG Display และ LG Life Science ได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อสายการบิน จำนวน 12 ราย รวมทั้งบริษัทในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการร่วมกันกำหนดราคา Fuel Surcharge ระหว่างสายการบินต่าง ๆ ในช่วงระหว่างปี 2542 - 2550 โดยกลุ่มบริษัทแอลจีได้ระบุจำนวนทุนทรัพย์ในคำฟ้อง เป็นเงินจำนวน 404,000,000 วอน พร้อมดอกเบี้ย หรือประมาณ 12 ล้านบาท และได้สงวนสิทธิในการแก้ไขคำฟ้องเพื่อเพิ่มเติม จำนวนทุนทรัพย์หากกลุ่มบริษัทแอลจีสามารถพิสูจน์ได้ในภายหลัง ปัจจุบันคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

3. กรณีบริษัทถูกสายการบิน British Airways สายการบิน Lufthansa และสายการบิน KLM-AF ซึ่งเป็น จำเลยในคดี Cargo Civil Case ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ย

ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2558 บริษัทได้รับคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ย (Contribution Claim) จาก สายการบิน British Airways สายการบิน Deutsche Lufthansa และ Lufthansa Cargo A.G. (รวมเรียกว่า “Lufthansa”) และสายการ บิน Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V., Martin Air Holland N.V., Societe Air France S.A. (รวมเรียกว่า “KLM-AF”) โดยสายการบินเหล่านี้ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อบริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบิน จากกรณีที่กลุ่ม โจทก์ได้ฟ้องสายการบิน British Airways, Lufthansa, KLM-AF และ Singapore Airlines และ Singapore Airline Cargo (รวม เรียกว่า “Singapore Airlines”) เป็นจำเลย ตั้งแต่เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2556 โดยกล่าวหาว่า สายการบินเหล่านี้ได้ร่วมกัน กำหนดราคาค่าธรรมเนียมต่าง ๆ (คดีหลัก) อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีหลักด้วย หลังจากนั้น สาย การบิน British Airways, Lufthansa และ Swiss International, KLM-AF, Korean Airlines และ Qantas Airways ซึ่งเป็น คู่ความในคดี Contribution Claim ได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ยต่อบริษัทเพิ่มเติมเป็นอีกคดีหนึ่งต่อจากคดี Contribution Claim ข้างต้น (หรือเรียกว่า Sub Contribution Claim) และบริษัทก็ได้ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ยในลักษณะ Sub Contribution Claim นี้ ต่อทุกสายการบินเช่นกันเพื่อเป็นการสงวนสิทธิของบริษัท ทั้งนี้ การฟ้องคดีแบบ Contribution Claim และ Sub Contribution Claim เป็นการฟ้องคดีเพื่อรักษาสิทธิในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้แต่ละสายการบินชำระค่าเสียหายเกิน สัดส่วนทางการตลาดของตนเท่านั้น ไม่ใช่การฟ้องเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายเพิ่มเติมแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ในช่วงเดือนธันวาคม 2559 ถึงมกราคม 2560 บริษัทได้รับคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ย (Contribution Claim) จากสายการบิน British Airways, Lufthansa และ KLM-AF โดยสายการบินเหล่านี้ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อบริษัทและสายการบินอื่น ๆ อีกกว่า 20 สายการบินจากกรณีที่มีโจทก์กลุ่มใหม่ ได้ฟ้องสายการบิน British Airways, Lufthansa, KLM-AF และ Singapore Airlines เป็นจำเลย เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2558 ตามข้อกล่าวหาลักษณะเดียวกันกับคดีหลักคดีแรก ซึ่งบริษัทไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีหลักนี้แต่อย่างใด ปัจจุบันทุกคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล

6.32.3 สัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ ท่าอากาศยาน

สัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการระหว่าง บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัทบางกอบบ ได้พ้นระยะเวลาการได้รับอนุญาตจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ให้บริษัทเช่าพื้นที่และประกอบกิจการ ณ ท่าอากาศยาน บริษัทอยู่ระหว่างการเจรจากับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนจากการได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการที่จะกำหนดในสัญญาฉบับใหม่ ปัจจุบันบริษัทได้ชำระค่าเช่าพื้นที่และผลประโยชน์ตอบแทนฯ ตามสัญญาเช่าพื้นที่และสัญญาอนุญาตให้ประกอบกิจการฉบับเดิม หรือตามหนังสือของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แจ้งขยายอายุสัญญา อย่างไรก็ตามบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ขอสงวนสิทธิ์พิจารณาปรับค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำเพิ่มขึ้นหากผลการพิจารณาการปรับเพิ่มค่าเช่าพื้นที่และค่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำแล้วเสร็จ และมีอัตราสูงกว่าอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาฉบับเดิม หรือหนังสือของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่แจ้งขยายอายุสัญญา

6.33 การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

ในปี 2561 บริษัทนำเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศมาบริหารความผันผวนของกระแสเงินสดในอนาคตของรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในอนาคตที่คาดการณ์ไว้ ทั้งนี้ กำไรหรือขาดทุนจากผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่กำหนดความสัมพันธ์ หรือ ณ วันที่เบิกเงินกู้ยืม (แล้วแต่วันใดเกิดขึ้นหลัง) จนถึงวันที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิผล จะบันทึกในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวจะโอนเข้ากำไรหรือขาดทุนในงวดเดียวกับงวดที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทรับรู้ขาดทุนจำนวน 71.90 ล้านบาท จากการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมเงินกู้ต่างประเทศกับรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในอนาคตที่คาดการณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ระยะเวลาที่คาดว่ากระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน แสดงได้ดังนี้

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะบริษัท

ปี 2561

หน่วย : ล้านบาท

	3 เดือน หรือน้อยกว่า	มากกว่า 3 เดือน ถึง 1 ปี	มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	รวม
กระแสเงินสดรับ	7,191.78	19,183.14	125,323.64	430,187.36	581,885.92

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทแสดงขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิผล จำนวน 656.20 ล้านบาท ในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจำนวนเงินดังกล่าวคาดว่าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตลอดระยะเวลาของรายได้ในอนาคตที่คาดการณ์ตามตารางดังกล่าวข้างต้น

6.34 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน งบการเงินเฉพาะบริษัท

6.34.1 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยในงบการเงิน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคต

ตารางแสดงอัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Interest Rate) และจำนวนหนี้สินทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2561

หนี้สิน ทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ย ถ่วงเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐ	4.78	1,740.27	6,612.12	7,651.27	-	-	-	16,003.66
เยนญี่ปุ่น	1.07	1,903.41	7,160.54	5,339.00	-	-	-	14,402.95
เงินยูโร	1.76	5,183.63	16,373.29	7,018.62	1,198.64	4,794.56	8,378.98	42,947.72
เงินบาท	4.26	3,307.14	6,108.92	656.17	12,530.00	25,590.00	29,730.00	77,922.23
รวม		12,134.45	36,254.87	20,665.06	13,728.64	30,384.56	38,108.98	151,276.56

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2560

หนี้สิน ทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ย ถ่วงเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือ ตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐ	3.28	1,455.42	5,626.72	6,900.79	4,270.14	-	-	18,253.07
เยนญี่ปุ่น	1.10	1,571.76	6,135.60	4,559.02	-	-	-	12,266.38
เงินยูโร	1.45	6,928.84	18,402.05	11,625.88	890.25	5,038.25	10,064.42	52,949.69
เงินบาท	4.33	3,728.91	7,069.02	-	13,250.00	29,120.00	22,730.00	75,897.93
รวม		13,684.93	37,233.39	23,085.69	18,410.39	34,158.25	32,794.42	159,367.07

บริษัทมีนโยบายบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในตลาดอนุพันธ์ ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) และ/หรือ Interest Rate Swap (IRS) เพื่อแปลงอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นมาเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีภาระหนี้เงินกู้ระยะยาว ภาระหนี้ภายใต้สัญญาเช่าซื้อที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวต่ออัตราดอกเบี้ยคงที่หลังการทำธุรกรรม Cross Currency Swap (CCS) ประมาณร้อยละ 39 ต่อ 61

ปัจจุบันบริษัทไม่มีธุรกรรม IRS เนื่องจากเพิ่งครบกำหนดอายุสัญญาไปเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2561 และยังไม่มีการเข้าทำเพิ่มเติมแต่อย่างใด

6.34.2 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

จากการที่บริษัทมีรายได้เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศกว่า 50 สกุล โดยมีสกุลหลักได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) บาท (THB) ยูโร (EUR) และเยน (JPY) และมีค่าใช้จ่ายในสกุลหลัก ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) และบาท (THB) ในขณะที่มีหนี้สินระยะยาวใน 4 สกุลเงิน ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐ (USD) ยูโร (EUR) บาท (THB) และเยน (JPY) บริษัทได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ บริษัทได้ดำเนินการโดยใช้หลักการ Natural Hedging คือ การจัดให้ค่าใช้จ่ายเป็นเงินสกุลเดียวกับรายได้มากที่สุดและกู้เงินพร้อมกับปรับโครงสร้างเงินกู้ให้สอดคล้องกับเงินสดสุทธิจากการดำเนินการ (Net Operating Cash Flow) พร้อม ๆ กับการลดความเสี่ยงของการมีหนี้เป็นเงินสกุลต่างประเทศมากขึ้นไป โดยการมีหนี้สกุลเงินบาทด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อที่จะลดความผันผวนของรายการผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยนในงบการเงิน ด้วยการวางแผนในการจัดหาเงินทุนและการใช้เครื่องมือทางการเงินในการทำธุรกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) ในช่วงที่ตลาดเงินเอื้ออำนวย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีสัดส่วนเงินกู้ระยะยาวในสกุลหลักภายหลังจากการทำ CCS ดังนี้ USD:GBP:EUR:JPY:CHF:THB = 5:1:32:21:6:35 นอกจากนี้บริษัทได้ใช้เครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ Forward Contract เพื่อจัดหาเงินชำระหนี้ในสกุลเงินที่บริษัทมีภาระผูกพันในอนาคต

ปัจจุบัน บริษัทมีธุรกรรม CCS จำนวนทั้งสิ้น 25 รายการ โดยแบ่งเป็นการแปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลยูโร (EUR) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 5 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 10 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยลอยตัว 3 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลปอนด์สเตอร์ลิง (GBP) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 1 รายการ แปลงหนี้สกุลเงินยูโร (EUR) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 2 รายการ และแปลงหนี้สกุลดอลลาร์สหรัฐ (USD) เป็นหนี้สกุลเงินสวิสฟรังก์ (CHF) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 4 รายการ โดยวงเงินทั้งสิ้นของธุรกรรม CCS ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวนเทียบเท่า 32,143.69 ล้านบาท ซึ่งจะมีการชำระแลกเปลี่ยนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายเดือน รายไตรมาส และทุก ๆ 6 เดือน โดยธุรกรรม CCS ดังกล่าว จะทยอยสิ้นสุดสัญญาตั้งแต่วันที่ 2562 ถึงปี 2575

หน่วย : ล้านบาท

สกุลเงิน	หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ					
	ครบกำหนดภายใน 1 ปี	2561		2560		ครบกำหนดเกินกว่า 5 ปี
		1 ถึง 5 ปี	ครบกำหนดเกินกว่า 5 ปี	ครบกำหนดภายใน 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	
ดอลลาร์สหรัฐ	1,740.27	6,612.12	7,651.27	5,725.56	5,626.72	6,900.79
เยนญี่ปุ่น	1,903.41	7,160.54	5,339.00	1,571.76	6,135.60	4,559.02
เงินยูโร	6,382.27	21,167.85	15,397.60	7,819.09	23,440.30	21,690.30

6.34.3 ความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน

ความผันผวนของราคาน้ำมันจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลก รวมทั้งผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจขนส่งทางอากาศ บริษัทได้จัดทำการประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความผันผวนของต้นทุนด้านน้ำมันอากาศยาน และเพื่อให้ผลประกอบการของบริษัทเป็นไปตามเป้าหมายและเป็นการปกป้องมูลค่าของบริษัทให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีใช้เป็นการแสวงหารายได้หรือหวังผลกำไรเพิ่มเติมจากการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมัน

บริษัทได้มีการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ให้สามารถจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 และไม่เกินร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้ในรอบหนึ่งปีงบประมาณ และระยะเวลาประกันไม่เกิน 24 เดือน โดยการกำหนดราคาน้ำมันฯ ขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งบริษัทจะต้องรับภาระส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำ ในทางกลับกันบริษัทจะได้รับชดเชยส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ สูงกว่าราคาขั้นสูงโดยการรับชดเชยหรือจ่ายชดเชยส่วนต่างเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในปี 2561 บริษัทได้ประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 51 ของปริมาณการใช้ และบริษัทยังคงจัดทำการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีภาระผูกพันถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 46 ของปริมาณการใช้น้ำมันทั้งหมด

6.34.4 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน ในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

บริษัทใช้วิธีการและข้อสมมติที่บริษัทใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินแต่ละชนิด ดังนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืม เงินค้างจ่าย เป็นมูลค่ายุติธรรมที่ใกล้เคียงกับราคาที่ยกมาในบัญชี

เงินลงทุนทั่วไป เป็นมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากราคาตามบัญชีสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า สำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนที่มีราคาตลาด เป็นมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด

ลูกหนี้การค้า เป็นมูลค่ายุติธรรมจากยอดลูกหนี้การค้าสุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามบัญชี

ธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน เป็นมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการปรับมูลค่าของสัญญาที่บริษัททำไว้กับธนาคารตั้งแต่วัดเริ่มต้น ด้วยราคาตลาด ณ วันที่ในรายงานเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าของสัญญา ณ เวลาปัจจุบันมากขึ้น

ตารางต่อไปนี้จะแสดงการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ไม่รับรู้ในงบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะบริษัท บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	47,004.00	-	47,004.00
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1,398.66	-	1,398.66
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	46,559.44	-	46,559.44
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1,410.40	-	1,410.40
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	4,563.60	-	4,563.60

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	งบการเงินรวม			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	51,220.92	-	51,220.92
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	1,445.92	-	1,445.92
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	848.23	-	848.23
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	966.58	-	966.58
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	50,730.37	-	50,730.37
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	1,493.44	-	1,493.44
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	862.05	-	862.05
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินเฉพาะบริษัท			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	47,004.00	-	47,004.00
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1,398.66	-	1,398.66
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	46,559.44	-	46,559.44
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	-	-	-
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	1,410.40	-	1,410.40
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	4,137.92	-	4,137.92

หน่วย : ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	งบการเงินเฉพาะบริษัท			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	51,220.92	-	51,220.92
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	1,445.92	-	1,445.92
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	848.23	-	848.23
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	966.58	-	966.58
หนี้สินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม				
ตราสารอนุพันธ์				
สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	50,730.37	-	50,730.37
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	-	1,493.44	-	1,493.44
สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน	-	862.05	-	862.05
สัญญาแลกเปลี่ยนราคาน้ำมัน	-	-	-	-

เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมและข้อมูลที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมระดับ 2

มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์คำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต และแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่าโดยใช้อัตราคิดลดที่ปรับด้วยความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ซึ่งข้อมูล ที่นำมาใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนทันที อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าของเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้ ราคาน้ำมันล่วงหน้า และราคาน้ำมันตามสัญญา เป็นต้น

ในระหว่างปี ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

6.35 สัญญาและภาระผูกพัน

สัญญาและภาระผูกพันเช่าเครื่องบิน

บริษัทได้ลงนามในสัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Leases) เครื่องบินจำนวน 42 ลำ โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายค่าเช่าเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นจำนวนเงิน 4,015.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ ประมาณ 130,951.42 ล้านบาท ประกอบด้วย เครื่องบิน A320-200 จำนวน 15 ลำ A350-900 จำนวน 8 ลำ B777-300ER จำนวน 11 ลำ B787-8 จำนวน 6 ลำ และ B787-9 จำนวน 2 ลำ โดยมีเครื่องบินที่บริษัทดำเนินการรับมอบเรียบร้อยแล้ว จนถึงสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 39 ลำ และมีเครื่องบินที่ยังไม่ถึงกำหนดรับมอบอีกจำนวน 3 ลำ ทั้งนี้ มีเครื่องบินครบกำหนดสิ้นสุดสัญญาเช่าดำเนินงานในปี 2562 จำนวน 4 ลำ เครื่องบินครบกำหนดในปี 2563-2566 จำนวน 5 ลำ และจะครบกำหนดสิ้นสุดสัญญาในปี 2567-2573 จำนวน 33 ลำ

ภาระผูกพันค่าเช่า ตามสัญญาเช่าเครื่องบินทั้ง 42 ลำ สำหรับระยะเวลาแต่ละช่วงมีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี – 5 ปี	เกิน 5 ปี
ค่าเช่า	14,828.05	59,664.17	56,459.20

6.36 การประมาณการผลการดำเนินงาน

บริษัทได้จัดทำประมาณการผลการดำเนินงานเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารกิจการในอนาคตล่วงหน้า 8 ปี และใช้ในการพิจารณาผลกระทบทางบัญชี โดยมีการพิจารณาปัจจัยที่มีผลกระทบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน อาทิ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการเติบโตของตลาด คู่แข่งขัน กลุ่มเป้าหมายลูกค้า นโยบายการบริหารงาน และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นต้น

บริษัทได้กำหนดสมมติฐานทางการเงินโดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งในด้านรายได้ และค่าใช้จ่าย เพื่อจัดทำประมาณการผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสมมติฐานที่ดีที่สุดในขณะที่มีการจัดทำประมาณการดังกล่าว โดยได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัท และนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณผลกระทบทางบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.37 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การรับรู้รายได้ของบัตรโดยสารที่จำหน่ายแล้วแต่ยังไม่ได้ใช้บริการ

บัตรโดยสารที่จำหน่ายแล้วแต่ยังไม่ได้ใช้บริการเดิมบริษัทรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อบัตรโดยสารมีอายุเกินกว่า 24 เดือน นับจากวันออกบัตรโดยสาร ต่อมาในปี 2561 บริษัทได้มีการทบทวนระยะเวลาที่จะรับรู้รายได้เป็น 15 เดือน นับจากวันออกบัตรโดยสาร เนื่องจากบัตรโดยสารที่จำหน่ายแล้วจะมีอายุ 1 ปี นับจากวันออกบัตรโดยสาร และมีเงื่อนไขในการขอคืนเงินค่าบัตรโดยสารได้ภายใน 90 วันนับจากวันที่บัตรโดยสารหมดอายุ รวมเป็น 15 เดือน ประกอบกับข้อมูลในอดีตพบว่าผู้โดยสารส่วนใหญ่จะมาขอคืนเงินภายใน 15 เดือนนับจากวันที่ออกบัตรโดยสาร ส่วนผู้ที่มาขอคืนเงินหลังจาก 15 เดือนเป็นต้นไปมีสัดส่วนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของยอดขาย ดังนั้น บริษัทจึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์ในการรับรู้รายได้เมื่อบัตรโดยสารมีอายุเกินกว่า 24 เดือนเป็นเกินกว่า 15 เดือน นับจากวันออกบัตรโดยสาร และรับรู้รายได้ในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 แล้วเป็นเงินจำนวน 1,027.73 ล้านบาท

6.38 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

6.38.1 ในเดือนมกราคม 2562 บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ได้เสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวนรวม 908,799,918 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ในราคาเสนอขายราคา 2.75 บาท ซึ่งบริษัท นกแอร์ จำกัด (มหาชน) ได้รับเงินสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นสามัญจำนวนเงิน 2,297.15 ล้านบาท และได้จัดทะเบียนเพิ่มทุน ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน จึงทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทจากเดิมร้อยละ 21.80 ลดลงเหลือร้อยละ 15.94

6.38.2 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 คณะกรรมการบริษัทได้เห็นชอบให้โอนทุนสำรองตามกฎหมายและเงินสำรองที่เกิดจากส่วนล้ำมูลค่าหุ้นทั้งหมดเพื่อชดเชยขาดทุนสะสมของบริษัท และจะนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทเพื่อขออนุมัติในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2562 ต่อไป

6.39 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562